

رنگانی بہار مستا گیں

بلال عاحبز

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ
عدالت روڈ کوئٹہ

(c) All rights are reserved.

اے کتاب ۽ درائیں حق گوں بلوچی اکیڈمی ۽ انت۔
بیدے بلوچی اکیڈمی ۽ رضاء کس ایشی ۽ مواداں چاپ گت نہ کنت۔

رنگانی بہار مستاگیں
(پٹ ۽ پول)

بلال عاجز

۲۰۲۰ء

ISBN # 978-969-680-079-8

نہاد:- 200 / = کلدار

بلوچی اکیڈمی ۽ اے کتاب میراث پر ننگ پریس کراچی ۽ چھاپ کنامینگ ۽ شنگ کتگ۔

لڑ

7	کاہء بوچ
24	درمان کاہ
34	سہتء زیورانی جوڑکنگی ازباب
43	بلوچی سہت
46	مکرانء بالی مرگانی احوال
61	مُرگانی ہیک دیگء موسم
70	سنگ

کتاب ۽ باروا

بني آدم کي ڇٽاڻ پڇ کنت آوتي چپ ۽ چاگرد ۽ ڪي انڇين جهانے گندايت که آئي ۽ رابرم گوش انت۔ ابرم (فطرت) چه انسان ۽ ساري هم موجود انت ۽ چه انسان ۽ پد هم است بيت۔ هے ابرم ۽ باروازانگ، پول کنگ، چريشي ۽ نف گرگ ۽ ايشي ۽ قهر و قضاهاں و تارار کينگ بنياد ۽ زند ۽ زندمان ۽ ڪي سفرے که آئي ۽ ودي بونگ ۽ به گر چه مرگ ۽ برجم انت۔

اے کتاب که شے دست ۽ انت هے ابرم ۽ سيادي دارو کيں دڙ چک ۽ دار، ساہ داريں مرگ ۽ سنگاني باروا انت۔ بلال عاجز ۽ پٺ ۽ پولی کار و پزار زشت انت ۽ ڪي بنيادي گاگيے بلئے ايش ناتوام انت۔ ناتوام پمديشا که ڪيے وهرج مرگ ياسنگے بارواشون داتگ ايشاني باروا سرپدي سک کم انت ۽ دومي چوشکه مئے چاگرد ۽ ماحول ۽ دگه اے وڙيں دڙ چک ۽ دار، بوگک ياسنگ ۽ کوباني مزنيں حزانگ ۽ است انت که آهاناں درگيجگ لوڻيت بلئے ايشي ۽ توام کنگ ياسرجمي ۽ سانسني رهنداں پٺ ۽ پول کنگ آو کيں پدر پڇ ۽ کوپگ ۽ انت۔

بني آدم ۽ چاگرد، ابرم ۽ گيدي ۽ بارواگيشتر پٺ ۽ پول پکار انت۔ اڪيڊمي گون هے واهگاں اے کتاب ۽ چھاپ کنگ ۽ انت که ايشي ۽ رندگيري ۽ بني آدم ۽ آئي ۽ ابرم ۽ بارواگيشتر پٺ ۽ پول کنگ ۽ در پڇ بنت ۽ ايدگه پولکاراں سکيں رسيت که آچد ۽ شتر ترين کارے ديم ۽ بيار انت۔ اڪيڊمي مدام چوشين پولکاري کاراں گون ورنهاں همکوپگ ۽ مکم انت۔

بندات

حد اوند ء مارا یک انجییں سرزمینے داتگ کہ حزانگ ء گنجے۔ اشی ء زید ء موسم، آب ء هوا، پل ء نیوگ، کور ء کوہ ء چنگ کاریز، بہشتی کرار بکشیں ندرگ ء نیلگیں ساوڑ کہ صدف ء گوہر ء الماس ء کر کینکانی امبارانت۔ ہے بہشتیں گل زمین ء سراپہ و ہد ء موسم ہو ر ء نودانی شنزگ ء سباہاں سمین ء لہمیں شیلگ انجییں کرارے بکش ایت کہ چو گوشے مہکجو ء زان ء واب ء ہے سرزمین ء سر ء کوہ ء کوچگانی، کور ء شیبانی، تل ء نبالگانی زند بکشیں کاہانی بابت ء چیزے کڑے بڑے کنگ لوٹیں کہ ہے مئے مڈی انت، انسان ء دلوتانی وراکی انت ء پہ نادر اہی ء ہم ہے کاہ درمان ء دارو بوتگ انت، پہ علاج ء کار مرز بوتگ انت، بوتگ ء انت ء دیما ہم بنت۔

اے کاہانی بابت ء کہ من گپ کنگ لوٹیں اے ہوار کاہ انت، اشانی تہا اشتری کاہ، گوکی کاہ، پس ء میش ء آسک ء سیدانی ورگی کاہ ء درمان کاہ ء ہما کاہک ہم ہوار انت کہ مردماں آنگ ء وار تگاں ء ہما کاہ ہم ہوار انت کہ مردماں گراستگ انت ء وار تگ انت۔ اگاں ما اے کار ء مہ کناں گڈا آؤکیں و ہد ء بگندے مئے کسانیں نسل اشاں گار بہ کنت ءوز محروم بہ بیت ء اشان ء مہ زانت ء بچہ میاریت، ہے کہ مئے مڈی انت۔

منادیر انت ارادہ کُنگ کہ پہ وتی قوم ءءء پہ زبان ءء ہے کار ء بکناں بلے واری ہم
 یک بلاہیں مجبوری یے کہ انسان ء دگہ رنج دیما حیاں گور کنگ ء نیلیت۔ بلے پدا ہم منی
 جُہد داں لبسی کبر بر جمانیت انشا اللہ۔

پہ اے کار ء من ہما و اجہانی منت باروں کہ آہاں مناسر ء سوج ء کمک کتگ۔
 من اولی سرا وتی واجہیں اُستاد منظور بسک ء لک منت واراوں کہ واجہ ء وتی قیمتی و ہد ء چے
 و ہد کش اتگ ء مناسر ء سوج کتگ۔ ہے وڈاچہ کلانچ ریکانی ء واجہ محراب ء ہم باز منت
 باراوں ء جمیل دیدار ء ہم منت ء گراں ء جان بی بی ماہاتون ء ہم لک منت کہ پہ منی کار
 ء و ہد کش اتگ ء اے کار ء منی کمک کتگ، سار بان ء شوانگانی ہم لک منت۔

بلال عاجز

ڪاهءُ بُوج

آہشک:

کاہے کہ وتی نژیک ء ہر دژ چک ء دار ء کاہ ء پتائیت، پتاؤ کیس کاہے، دلوتے
ورانت۔

اندر کاہ:

اے ہورت کاہے، دلوتے پچر انت مردم ہم اشی ء گز ادانت ء و رانت۔

اسپیت شود:

وہدی بلوچاں اے بوٹگ یہ صابون ء جاگہ ء کار مرز کتنگ، پہ شُشت ء شود ء کہ
اشی ء گج داتگ۔

بالی بور:

اے یک نازر کیس کاہے، اشی ء دلوت زیات حُب نہ انت۔ ڈال کاہے چو
ماتکینک ء وڑا انت ء قد ء چہ ماتکینک ء کتیس بُر تر انت۔

بون:

ڈال کاہے، گیشتر گوکانی وراک انت۔ اشی ء باز د مگ ء بونڈ ہم گوش انت۔

بوانٹ:

اے کاہ کہ کسان انت پڑوانت، در میان ء بوانٹ بیت، وہدے کہ پیر بیت

ہنشگ بیت۔

برشونک:

نل کا ہے کہ ٹالے تچک انت، اشیء پسء میس چہ تریء حشکیء شئ ترو انت۔

پزنک:

اے کسانیں کاہکے کہ دلوتانی وراک انت۔

پوتار:

ڈال کا ہے دُرستیں دلوتے ورا انت زبریں کا ہے، کننگوے۔

پیر کاہ:

اے یک کسانیں سو لکے کہ اشتہء وراک انت۔ آدگہ دلوت ہم ایشیء تاکاں

چنڈ انت۔

تمر:

اے کسانیں درچکے، قدء نریں لانٹیکے بیت کمئیں مستر بیت، اے تیاب دپاں

ردایت چو گزء وڈا انت اشتہری کا ہے، اشیء (جینگا)ء بزاں دریائی مدگء شکار کنگء ماں

تیابء آپء تو کاکش انت کہ جینگا کیتء ہمے تمرانی تہا ہیک کنتء داں چکے مزن بنت

ہمے تمرانی تہا شکاری ہمدادام جن انتء دریائی مدگاں گرا انت۔ بزاں شکار کن انت۔

تیزگ:

اے دلوتی کا ہے کہ اوشتا نکیں آپء تہا ردایت، گوکانی ورا کی یے، گیشتر

گوک اشیء وارت آپ کہ ہشیت اے ہم مریت۔

ٹیل کاہ:

ڈال کاہے کہ اُشترے وارت۔

جور:

اے قدّے نریں لانینگے بیت کوراں رُدایت۔ اشیء پل سسک جلو اناک انت۔ اشیء ہیچ دلو ت نہ وارت۔ اگاں بیرگ ء پھ ردی بھ وارتے گڈاں دلو ت ء کُشیت، زہرے۔

ڈنڈلو:

بہاری کاہے، اشیء دلو ت ورن ت ء مردم ہم اشیء گز ادانت ء ورن ت۔

رگت:

اے ڈال کاہے اشیء اُشتر وارت، اے ڈگار ء کوچگاں ہر جاہ ء ہر موسم ء است انت۔ باز دہقان کار اے کاہے پھ پل ء شگنر ء بندگ ء تیہر کنگ ء ہم کار مرز کنت۔

روباہُ مَب:

ڈال کاہے، اشیء دلو ت ورن ت۔ اے چونڈگ ء وڈا انت، اشیء سرا پلے پر انت۔ اے پل چوروباہ ء دُ مَب ء وڈا انت، بہار کاہے۔

زہر کاہ:

اے ہورت کاہے اشیء گوک وارت، بہار کاہے۔

زرد پل:

گوکی کاہے، بہار کاہے کہ زردیں پلے پر کنت، چہ آدگہ دلو تاں گوک گیشتر

اے کاہء وارت۔

زوم کاہ:

اُشتری کاہے، زبریں کاہے۔ بزاں آدگہ بہار کاہانی وڑا اے کاہ نازرک نہ انت
پمیشا اُشترء ابید دگہ دلو ت اے کاہء حُب نہ انت۔

ساہو:

اے ہم کسانیں کاہے دلوتی۔ بہاری کاہے، اے کاہ داں دیراں زندگ نہ
بیت، بزاں زمینء نمب کہ ہلاس بیت، اے کاہ مرایت۔

سیمسور:

ڈال کاہے، مردم اشیء آگ ء ورن ت کمئیں سورتا میں کاہے ء اشی اُشترء
آدگے دلو ت ہم ورا نت۔ اے چورگت ء ڈؤلےیں کاہے، قدء چہ رگت ء کستر انت بزاں
سیمسور ء رگت ء رنگ ء خاصیں فرق نیست۔

سورچک:

اشیء ہم دلو ت ء مردم دوئیں ورن ت، مردم اشیء آگئی ء ورا نت۔

ساڈنگ:

بہار کاہے، ہورت کاہے پس ء میس اشیء ورا نت۔

سبر / سبر:

اے کاہ چو شکر کانڈیل ء وڑا انت، اشیء کلئیں دلو ت چر انت۔ اے کاہ ء بُنڈ

ہم چو شکر کانڈیل ء وڑء رُ دایت۔ بزاں اشیء کانڈیل رُ دایت۔

شتر:

اشیء دلو ت چر آنت، ڈال کا ہے کنٹگولے، ءاشیء مردم تبدء لو ارانی موسم ء
وتی کا پرانی کشاں جن انت بزاں تیہر کن انت ء آپ اش جن انت، اگاں لو ار کشیت
گڑاں چرے شنزاں چے سر دیں گواتے در کیت۔

شُر دو:

ڈال کا ہے، اشیء اشتر چر آنت، اشتری کا ہے۔ اے کاہ ہر موسم ء ماں کوچگاں
دست کپ ایت۔ و ہدے کہ اشتر اے کاہ ء زیات وارت تاں ریک جنت۔ اشتر ء ابید
آدگہ دلو ت اے کاہ ء حُب نہ انت۔

شمیل:

ڈال کا ہے، اے چو لانٹوء وڑیں کا ہے بلے تاکے چہ لانٹوء تاکاں کمئیں پتن تر
انت، اشتری کا ہے بلے آدگہ دلو ت ہم ایشیء تاکاں چنڈ انت۔

شیر کاہ:

اشیء دلو ت چر آنت ہورت کا ہے، نازر کیں کا ہے۔ اے چوزمین ء سرا پتن
بیت ء ایشیء سندء شیر گ دنت۔

شیر گو:

درمانکا ہے ء دلو تی کا ہے، اشیء در ستیں دلو ت چر آنت۔

کلینگوش:

کاہکے، اشیء مردم گز ادنت ء ورا نت دلو تے ہم ورا نت۔

کلپر:

اے ہورت کا ہے اشیء دلت چرانت پس ءمیش ءمردم ہم اشیء گرادنت

ءنارشت کن انت ءورانت۔

کبیر کاہ:

گوکی کاہے، اشیء دلت چرانت۔ بہاری کاہے۔

چک پد:

ہورت کاہے اشیء ءورستیں دلت چرانت۔

کوڈالو:

اے ڈال کاہے، گوکی کاہے۔ بزاں گوک اے کاہ ءچہ آدگہ دلتاں گیشتر

حُبان۔ اے کاہ بش ءهوراں زیات بیت۔

کاش:

کوراں رُدایت، ڈال کاہے اشیء مردم پہ وتی کڈک ءکاپراں ہم کارمرز کننت

ءاشیء گوک چریت، گوکی کاہے۔

ککت:

اے ہم ڈال کاہے چو کاش ءوڑا بلے کاش ءچے کمئیں کسترانت۔ اشیء حر،

گوک، پس ءمیش ءایندگہ دلت چرانت۔

کلیچک:

ہورت کاہے اشیء پس، میش، گوک ءایندگہ دلت چرانت۔ اے کاہ بُرنہ

بیت، اے پتن بیت ء ز میں ء دیمانہ۔ بزاں پزاه دامن بیت۔
گل:

اشی ء گوک وارت، اے آپ ء تہار دایت۔ ٹالے ذراج آنت، کورانی
اوشتا تگیں آپانی تہار دایت، ڈال کاہے۔

کپوت حم:

اے ہورت کاہے اشی ء میش ء پس ء ایندگہ دلوت چر آنت۔

کوہ مونڈ:

ڈال کاہے، اشی ء گوک وارت ء پس ء حر دڑ ستیں دلوت اشی ء ورا آنت، بلے باز
دلوت اشی ء حشکی ء وارت ء باز تری ء سورتا میں کاہے۔

کال:

اُشتری کاہے، ڈال کاہے، اشی ء اگاں ماندار ء اے آپ بیت ء تجیت ء شیرگ
بیت، اشی ء تمباک ء ہم مان کن انت چن ء جاگہ ء کار مرز بیت۔

کنچتو:

ڈال کاہے اُشتری کاہے۔ قد ء کمیں مزن انت بزاں کونڈے بیت۔ گوک ہم

اے کاہ ء وارت۔

کوئی پیماز:

اے چوپیماز ء وڑا انت۔ دلوتی کاہے پس ء میش اشی ء چر آنت۔

گوماز:

ڈال کا ہے اشی ءِ وُزستیں دِلوت چرانت۔

گورکاہ:

اے ہم ڈال کا ہے، گوکی کا ہے، وهدءِ گوراں ہم اے کاہ چرتگ۔ گوریک
دِلوتے کہ نوں پہ نشانی نہ گو اہیت۔

گرپاد:

هُورت کا ہے، اشی ءِ دِلوت چرانت ءِ مردم ہم اشی ءِ گزادانت ءِ ورانت۔

کہینچ:

اے هُورتیں ءِ نازکیں کا ہے۔ اشی مردم نارشتاں مان کن انت۔ دِلوت ہم
کہینچ ءِ وارت۔

گیشتر:

ڈال کا ہے، اشی ءِ اُشتر چرایت اشی ءِ ٹال دِراج انت، اشی ءِ زیادئیں تاک پر
نیست بس ٹال انت دِراج دِراج انت ءِ اشی ءِ پل ءِ پل ءِ میس ورانت۔

گوکی زبان:

هُورت کا ہے اشی ءِ دِلوت چرانت، بہاری کا ہے۔

گنڈیل:

هُورت کا ہے کہ پس ءِ میثانی وراک انت۔

لچوک:

اے ہم دلو توی ورا کے۔ ہور تیں بہار کا ہے۔

لنڈین:

ڈال کا ہے، اُستری کا ہے اے تیاب دپاں رُدایت۔ ریک پادیں زیداں رُدایت، بزاں ابید چہ تیاب لمباں ریکی دمگاں اے کاہ ہمک جاہ نہ رُدایت۔

ماٹکینگ:

اے کوہ، کور و شیبیاں و نبالگاں رُدایت۔ ہر ہو رُدایت۔ اشی و دان و گوردگ، سیسی و دگہ بازیں مرگے وارت بلے اے کاہ و دلت حُب نہ آنت۔ بزاں اے کاہ و زیات نہ وارت۔

ماش کاہ:

اے یک پتن تاکیں کا ہے۔ اشی و دلت و رانت، ڈال کا ہے۔

مڑ:

گوکی کا ہے، ندگ و وڑانت۔ ڈال کا ہے۔

مڑند:

ڈال کا ہے، اشی و تہنا اُستروارت، دگے دلتے نہ وارت۔ زبریں کا ہے۔

ملنج:

اے کاہ و رستیں دلت چر آنت۔ ہور تیں آپدار کا ہے۔

ملیرو:

ڈال کا ہے، بہار کا ہے دلوتے وراثت۔

ملگیر:

اے چو کٹینگ ء وڈالنت، کاہانی تہاڑ دایت اشی ء دلوت نہ وراثت۔

میرثنائی:

ہورت کا ہے اشی ء پس، میش ء گوک گل دلوت چرانت۔ نازر کیں کا ہے۔

ندگ:

ڈال کا ہے، اشی ء قبر ء ہم مان کن انت۔ وهدے کہ مردم مرایت اشی ء قبر ء

مان کن انت، وشیں بوہ ء کنت، اشی ء گوک ہم وارت۔

نل:

نل کورال ر دایت، اشی ء شوانگ برانت ء نل جوڑ کن انت، کاشیں قلم کن

انت۔ نل ماسولک انت ماسولک ء گشنت نل۔

حری گوش:

اے پنن تاکے چوپالک ء وڑالنت۔ دُرستیں دلوت اشی ء وراثت بلے پس

گیشتر اشی ء حُب انت۔

ہوم:

ہوم ء برء وراثت۔ ورگی کا ہے ء دلوتے ہم وراثت۔

آمگ ء ورگی کاہک

آلکو:

اے آمگ ء ورگی کاہکے، ریک پادیں زیداں گیشتر بیت اشی ء مردم آمگ ء ورانت۔ ایشی ء مردم چن انت، شود انت ء واد پرشان انت ء ورانت۔ سک تامدار ء وش انت۔

اپوتگ:

اے ہم آمگ ء ورگی کاہکے، اے ذراج ٹالیں کاہکے اگاں پیر بہ بیت گڑاں کمئیں زپتیں تامے کنت ء رنگے ہم کمئیں سیہ ترایت۔

پرپک:

اے ہورتیں کاہکے، زمین ء سراپتن بیت۔ اے ہر ہو ء ردایت۔ اشی ہم آمگ ء ورانت۔ ایشی ء زرد کیں پلے پر بیت۔

پترونک:

اے بہاری تامداریں کاہے، پتنیں تاک جنت ء زردیں پل پر کنت۔ بلے پترونک ء دو قسم انت۔ یکے دز چکی برے آئی ء ہم مردم ورانت ء دومی ہے کاہک انت کہ آمگ ء مردمے ورانت۔

پرماش:

اے کاہِ عُدُور ستیں دلوت وراثت، ڈال کاہے اشیء کو سگِ (کو سِرکِ) تترسیء وراثتِ اشیء دان و ہدِ مردماں آرت کتگِ ءوتی گُزران کتگ۔ نان کتگ تا پگانی سراپتگِ وارنگ۔ اشیء دانِ راہم لہڑ داتگِ ءوارنگ، بستی کشارے۔

تُرپشو:

اے کمئیں تُرپشِ انت، پتن تا کیں کاہے۔ اشیء آگِ ءورانت۔

تُرپ:

اے ہم آگِ ءورگی کاہے، پتن تا کے اشیء بُن کمئیں سوچاکِ انت۔

سورچک:

ورگی کاہے۔ اشیء آگِ ءورانت۔

سیمیور:

اے ڈال کاہے کمئیں سورانت۔ اے ڈگارِ ءکوچگاں رُدایتِ اشیء نانِ شیرِ ہمرائیء وراثتِ ءحشکِ ءہم ورنٹ۔ سکئیں تا مداریں کاہے۔

شمش:

اے ہورتیں کاہے، کمئیں سوچاکِ انت۔ نازر کیں کاہے اشیء آگِ ءورانت۔

شاترگ:

اے چو آگِ ءوڈین کاہے اشیء ہم چو آگِ ءوڈاودا پرچنِ انتِ ءورانت۔

شگوشگ:

ڈال کا ہے، اشیء ہم آگ ء وراثت۔

لیلاں بڑگ:

اے کاہگ آگ ء ورگی کاہگے۔ اے کسانیں ٹمٹڑے وڑیں برے پر کنت بلے
 ہور تیں برے۔ اشیء بازیں ذات آنت شیر کنیں، تزپشیں اگاں کلک بہ بیت گڑاں دپ
 ء ریش کنت، ٹمٹڑے گدیں کاہے، کفرء قدیں برے پر کنت۔ بلے باز جاہ ء اشیء تولہ انگور
 ہم گوش آنت۔ بہار گاہ ء رُدایت۔

نمٹگ:

اے ہم آگ ء ورگی کاہگے۔

ہوم:

اے ہم ورگی کاہے، اشیء برے وراثت۔

گزارادگ ءورگی کاہک

اندر کاہ:

دو قسم نیگ انت۔ یک پتن تاکے ءدومی بارگ تاکے، اشئی ء گزارادانت ءورانت۔

پُژو:

اے کاہک ء گزارادانت ءورانت۔

پچملو:

اشئی ء ہم گزارادانت ءورانت۔ اے چوپیماز ء تاک ء وڈا انت، اشئی ء ہر وہد ء کر مے سر انت۔

ڈنڈلو:

اشئی ء ہم گزارادانت ءورانت، گزارادگ ءورگی کاہکے۔

سہرو:

اے کاہ ءورستیں دلوت ورا انت ء اشئی ء دان ء زور انت جنتر ء سر لور ش انت، آرت کن انت ء ہمے آرتاں مردم نان کن انت ء ورا انت۔ اشئی ء دان ء مرگ ہم ور انت (ڈال کاہے)۔ وہدے کہ اے ہوش ء دان بیت گڑاں اشئی ء مردم رن انت ء اے پد اتیجار بیت، اگاں تیجار ء پس بہ وارت گڈاں پس ء کُشیت۔

کلپر:

اے ہم ناز رکھیں کاہکے، اشیٰ گرا دانت ء وراثت۔

کلینگوش:

کسانیں کاہکے کہ گرا دانت ء وراثت ء۔

گراپاد:

اے پتن تاکیں کاہکے، اشیٰ ء ہم گرا دانت ء نازشت کن انت۔

گندیم:

اے ہوش ء دان بیت ء اشیٰ ء دان ء مردم جنتر ء سرادُرش انت، آرت کن
انت ء وراثت۔ اشیٰ ء دان ء مرگ ہم وراثت، اشیٰ ء ہوش ء ریشنگ پر بیت ء رستیں دلوت
وراثت۔ اشیٰ ء رُن انت ء جوہان کن انت۔ جوہان ء چوپنت ء دان ء گیشینت ء کاسیتاں
روپ انت ء گرماں کن انت کہ لوگانی دوگ ء ء دلوتانی وراکی ء ہم کار مرز کن انت۔

لکر:

لکر ہم گرا دگی کاہکے، اے دُزست بہاری کاہ انت۔ وہد ء بلوچانی نازشت ء
وراکی ہے بوتگ انت۔

ماش:

ماش، پر ماش قدیں کاہے اشیٰ ء ہم کو سرک ء وراثت۔ تری ء حشکی ء اشیٰ ء دان
ء تاپ انت ء ڈل انت ء بزنج ء گول ہوارے کن انت ء گرا دانت ء ماش بٹ جوڑ بیت۔
اشیٰ ء رستیں دلوت وراثت ء اشیٰ ء دان ء مرگ ہم وراثت، بشی کشارے۔

ماک:

ڈال کا ہے، اشئی ء دلوت ورائنت۔ اشئی ء کوسگ ء تترسی ء سرچین انت ء لہڑ
دینت ورائنت۔ کتو وادے ہم مان کن انت کہ ورگ ء سک وش ء تامدار بیت۔ حشکی ء
ہم اشئی ء کوسگ ء سرچین انت ء چہ پوست ء گیشین انت ء لہڑ دینت ء ورائنت یے۔
ماک لاپ درد ء ہم دواہ انت لہڑے دینت وادے مان کن انت ء ورائنت۔ اے بکش ء
موسم ء بنت۔

درمان گاه

اِسپنتان:

اے درمانکا ہے، اِشی ء دو دروشم انت۔ یکے سُہریں اِسپنتان انت، سُہریں اِسپنتان ء قبض ء واستا ورا انت ء چم ء تہا چیزے بہ کپیت ہم اِشی ء مان کن انت۔ اِشی ء جوڑ درد ء واستا ہم ورا انت ء دومی سیاہیں اِسپنتان انت۔

اِشاش:

اے درمانکا ہے، اِشی ء مردم پہ علاج ء کار مرز کن انت، گُگ ء واستا اِشی ء ازگند ء تہا مان کن انت، گرا دانت ء پالا انت ء آپانے ورا انت۔ پہ واب گیجگ ء اِشی ء زہگاں ہم دینت ء چرا اِشی ء تریاک ہم جوڑ بیت۔ اِشی ء تاکاں دلوت ہم ورا انت، ڈال کاہے۔

اِیشرک:

ڈال کاہے، درمانکا ہے، اِشی ء پہ لاپ پُری ایں جنین ء کار مرز کن انت، جنین ء لاپ پُر بیت اِشی ء تاکاں زور انت ء چونت ء حشک کن انت ء پداتراش کن انت ء کسانیں گولی یے کن انت، جنین ء رادینت کہ جنین ء لاپ ء توک ء چک ء ”کہو“ مہ گیپت۔ کہو یک نادر اہی یے۔ چم ء واستا ہم کار مرز بیت گوں سزومگاں ہو، اِشی ء بُنڈ ء زور انت حشک کن انت پداسوچ انت ء اِشکرے کن انت، ہے اشکر ء گوں سزومگاں ہو رساہنت۔

ازبوتک:

درمانکا ہے، اسپیتیں پلے پر کنت، معدہ ء سوزمان ء واستا اِشی ء پل ء ورا انت ء

دپء و شبوئیء و استا ہم اشئیء پلء و ورائنت۔ دلوتے ہم ورائنت اشئیء پکی کن انت معدہء
و استا ورائنت۔

بھیڑ:

اشئیء شیرانی تہامان کن انت، اے شیراں بادینیتء پنییر جوڈ کنت۔

بوڑگو:

اے درما نکا ہے، اے کاہء لہڑ دینت ملیریا تپء نلاڑا ہاں اشئیء آپاں
و ارینت۔

بلاوگ:

اشئیء تاکاں گوں بکھیں دڑچکء دارء ہوار کن انتء ساہنت اے درما نکا
لاپ درء ہلاج انت۔

پورچینک:

اے کسانیں کاہکے کہ ناہاں مان یے کن انت۔ ناہاں تامدار کنتء اشئیء
روگنانی تہ مان کن انت کہ روگنء تامدارء وش کنت۔

ترات:

اے کاہے کہ اشئیء دانء مرگ ورنتء اے پہ ششتء شودء ہم کار مرز
بیت کہ اے گج دنتء تراتء سوچنتء اشئیء پُر کلیا انت درما نکا ہےء اشتری کاہے
اشترے وارت۔

تسو / تسک:

اے ڈال کا ہے ۽ درمانکا ہے، اے گیشتر ڈل دیم ۽ ڈلی ایس کورانی تہار دایت۔
اشی ۽ ہور تیں تاک انت ۽ اے بدبوہ داریں کا ہے، تربیت گیش بدبوہ کنت، اشی ۽ تاکاں
زور انت کسانیں زہگاں پہ لاپ درد ۽ دینت ۽ اشی ۽ تاکاں پس ۽ میش ہم چنڈ انت۔
(نوٹ: اے تیاب دپ ۽ جا ہے ۽ نیم نام انت۔ کیا ۽ شنیر اوئے بسول گوں تسک ۽)

جواکو:

درمانکا ہے، پہ ٹیگیس چم ۽ ہلاج ۽ کار مرز بیت۔

چرپو:

اے کاہ و ہد ۽ صابون ۽ بدل ۽ کار مرز بوتگ۔

چرماگ:

اشی ۽ پہ گلگ ۽ ہاتر الہر دینت۔ گوں از گند ۽ اشی ۽ آپاں ورا انت، درمانکا ہے۔

دانیچک:

درمانکا ہے، دانیچک ۽ پہ لاپ درد ۽ معدہ ۽ سوزمان ۽ کار مرز کن انت۔ و ہد ۽
مردماں وتی سرکالک ۽ گیوار ہم دانیچک ماتگ انت۔ اے کاہ ۽ گوک ہم وارت، اے
بہاری کا ہے۔

دُر ہند:

درمانکا ہے، ناسے کن انت ۽ سردرد ۽ استاواں شرانت، اُشرے اول وارت۔

رودن:

اے کاہ ء آسک وارت، پس یے ہم وارت ء درمانکا ہے۔ وہدء مردماں تیر ہم
ہے رودن ء آپ ء سرازرتگاں، رودن گز استگ ء کیمیگلے جوڑکتگ۔ تیران ء رتگ تیر
محکم بوتگاں، رودن چوزا پران ڈولیس کاہے۔

ریتاچک:

درمانکا ہے، قبض ء دواہ انت۔ اشی ء روگ ء کچل ء چوپنت آپ ء تہامین
انت، 10 ء 12 کلاک ء پدورانت یے۔

زامر:

اے درمانکا ہے اشی ء چوپ انت ء آپانے کن انت۔ چمانی واستہ شرانت ہماچم
کہ جل چن انت۔ چمانی جل ء واستہ اشی ء چوپ انت ء چمانی سرا بند انت، چماں سرد
کت۔ اے چو آہشک ء وڈاپتاہیت ء اشی ء اشتر وارت۔

سداپ:

درمانکا ہے، پہ گلگ ء اشی ء وارت ء اشی ء دلوت ہم وارت۔

سہرپل:

کسانیں بہار کاہے، گوکی کاہے ء درمانکا ہے پہ گٹ ء درد ء علابجے ء درمانے۔

سگ دنتان:

اے چو گندیم ء ٹال ء وڈا انت گیشتر کوہ ء ردایت۔ کوئی کاہے کنٹگولے، یک
ٹالے چو گندیم ء ہوشگ ء وڈا، درمانکا ہے۔ پہ زردو ء نلراہ ء اشی ء کارمرز کن انت، اشی

ء آڀاں کن انت ء لہڑ دینت ء آڀاں نلُ راہ ء دینت۔

شکر کانڈیل:

اے کانڈیلے کہ دراجیں تاکے پر ء اشی ء آپ سک شیر کن انت۔ چریشی ء
شکر جوڑ بیت، اشی ء دلت و رانت ء اشی ء کانڈیل ء آڀاں مردم ہم و رانت۔ اشی ء آپ
جگر ء گرمائش ء واستا شرا انت۔

کزپ:

شنز ء وڈا انت، اشی ء چوپنت شیر ء مان کننت اے شیر ء پنیر جوڑ کنت،
کنگلو یے ڈال کا ہے ء گرمائش ء واستا اشی ء تاکاں آپ ء تہامین انت ء جان ء شود انت۔

کرپاس:

ڈال کا ہے، درمانکا ہے۔ اشی ء کلونٹ ء زور انت چوپنت ء آڀاں مین انت ء ہے
آڀاں اناوار ء زردو ء نلُ راہ ء دینت۔ اے کاہ ء ہر دلت و رانت، اے زردیں پلے پر
کنت۔ سک جلوہ ناک انت بلے اشی ء پل ء بوہ مان نیست۔ کرپاس ء کچی ہم کار آمد
انت۔

کلپورگ:

درمانکا ہے، اشی چوپنت ء گدگیچ کن انت ء بینگ ء گوں ہوار کن انت، ہما جاہ ء
پرے کن انت کہ زوم ء یاکش ء یادگے لولکے ء وار تنگیں ہما ٹپ جاہ انت۔ اے کاہ ہما
ٹپ جاہ زہراں کشتیت۔

کر کاوگ:

اشی ء شیرانی تہامان کن انت۔ اے شیر ء بادین ایت ء پنیر جوڈ کنت، اشی ء
 اُشتر چر ایت، اشی ء ہور تیں تاکاں، پس ء میس ہم اشی ء چنڈ آنت ہورت کاہے، اشی ء
 جان ء گرماکش ء واستہ ہم کار مرز کن انت، درما نکاہے۔

گلا بچ:

درما نکاہے، ریش ء جختے، اے ریش ء چٹ ایت ء وش کنت، اشی ء اُشتر ء پس
 چر آنت، ڈال کاہے۔

کُلمور / کلمورگ:

کُلمورگ ء کُلموریکس کاہ انت۔ باز جاہ ء اے کاہ ء گلمورگ گشت ء باز جاہ ء کُلمور
 ہم گُشت۔ اے کوراں ء ڈل دیماں ء شپاں رُدایت، سک مریں کاہے۔ اگاں 5 سال ء
 ہور مہ بیت ہم اے نہ مریت، ڈال کاہے کہ اُشتر وارت۔

مار ء واستا جب انت، کلمورگ ء لہڑ دینت شیرگ کن انت (پاشک مہ بیت) ء چک ء
 چگل دینگ ء واستا ہم کار مرز کنگ بیت۔ یک جنینے کہ لاپی چکے دور دیگ لوٹیت گڈاں
 اشی ء لہڑ دینت ء آپاں زور آنت ء ورنٹ۔ مردم ء کہ مار وارت گڈا کُلمور ء آہاں لہڑ
 دینت ء شیرگ کن انت۔ مار ء وار تگیں ٹپ ء سر ابندانٹ، زہراں کش ایت۔

گندا کو:

اے گد ء ناز بوہ ء بیت، اشی ء چیر دوت کن آنت۔

گوآنگ:

گوآنگ ۽ تاڪاں لہڙ د ٻينت معدہ ۽ واسا شتر انت۔

گيشتر:

ڀڳي ۽ دواہ انت، اشي ۽ روتگ ۽ چوپنت آپ ۽ تها لہڙے د ٻينت۔ لہڙ ۽ چے پد
پالا آنت ۽ پالا تگين آپاں پد لہڙ د ٻينت داں کہ آپ شيرگ بہ بنت، اشي ۽ شيرگاں
ساٹ کن انت۔

لائنگ:

اے اشتری کا ہے، ڈال کا ہے، زپتيس کا ہے درما نکا ہے، اشي ۽ پھ زردو ۽ ہم کار
مرز کن انت۔ اشي ۽ بندال ۽ زور انت مين انت آپانی تها جتک کننت ۽ آپانے ورا انت۔

مزونگ:

ڈال کا ہے، درما نکا ہے، زردو ۽ دواہ اشي ۽ روتگ ۽ زور انت۔ کش انت چه زمين ۽ چيرا
ساپ يے کن انت ۽ چوپنت آپانے کن انت ۽ ہے آپاں نلؤ زاہ ۽ د ٻينت۔

مورت:

درما نکا ہے ۽ بُوہ يے ہم وش انت۔ بلوچاں وتی زہگ مورت کتگ انت کہ
ریش مہ بنت۔

ميسک:

ميسک ۽ دو قسم انت، يکے سیاہين ميسک انت ۽ دومی اسپيتيس ميسک، پھ شُشت ۽
شود ۽ کار مرز کنگ بيت، اشتری کا ہے۔

مُنڈیری:

درمانکا ہے، زمین ۽ سر اپتن ۽ پراہ دامن بیت، بُرزنہ بیت۔ کسانیں تاک جنت
اشی ۽ ہورتیں دائرکاں ۽ شاہکاں ۽ روتگاں زورانت لہڑدینت پیشاپ ۽ سوزمان ۽ واستہ
ورانت۔ اشی ۽ آپاں ۽ گرمائش ۽ واستہ ہم اشی ۽ دائرک ۽ شاہک ۽ روتگاں لہڑدینت ۽
ورانت، اے ڈال کاہے اے کاہ برزی دمگاں بیت بلوچستان ۽ سردیں علاقہاں بیت۔

مارموتک:

اپوتگ انت، نریں اپوتگ انت۔ تہلگ ۽ درمانانی تہاکار مرز بیت، آگ ۽
ورگی کانگے۔ کٹوزپت انت۔

مُرپد:

درمانکا ہے پہ زیم ۽ درد ۽ اشی ۽ بر ۽ زورانت گوں تہلگاں ہوار ساہنت ۽ پُرکن
انت، دلوتے ہم وارت۔ اے کٹمیں بُرز بیت 6، 5 فٹ بُرزی ۽ کیت۔

نیمگلو:

اے ہورت کاہے، اشی ۽ پس ۽ میش چرانت ۽ اے کاہگ ۽ زورانت اینزک ۽
ہم چیردوت کن انت۔

نازبوہ:

درمانکا ہے، اشی ۽ لہڈدینت گوں تاک ۽ پلاں اشی ۽ آپاں ورنٹ اے دل ۽
استاء معدہ ۽ استاشرانت ۽ گرمائش ۽ استاہم شرانت۔ وشیں بوہ کنت۔

ہوب:

چو گیشترء وڑیں کاہے، ہمے کدیں کاہے، وهدے کہ پس زاہیت ء لیمائز نہ کنت
گداہے ہوب ء زور انت ء لہڑ دینت۔ آپانے پس ء وارین انت، درمانکاہے۔

ول:

ول ء باز قسم انت، کوٹگ ول، تیجگ ول، چبٹ ول، گنج ول۔

(1) کوٹگ ول ء دلوت وارت ء اشئی ء برء بزاں کوٹگ ء مردم ء دلوت

ورانت۔

(2) تیجگ ول ء برء دلوت ہم ورانت۔ اے بٹی ول انت۔

(3) چبٹ ول، اشئی ء ہم دلوت وارت ء اشئی ء برء مردم ورننت کہ سک

وش انت، بلے اے چبٹانی تہا یک یکے زہر بیت۔

(4) گنج ول، اے درمان ولے اشئی ء برء پھ بوا سیر ء نادر اہی ء کار مرز کن

انت، اشئی ء برء زور انت دوکپ کن انت ء قوم ء کالگان یے کش انت ء ساپے کن انت ء

زگریں شیرے مان کن انت ء دپ ء بند کن انت ء پد اسہب ء اناوار ء ہمے کوٹلگ ء

شیراں ورانت۔ اشئی ء دلوت نہ وارت۔

بلوچي سھت ۽ زيور جو ٽڪنگ ۽ از بابا باني نام

سہت ۽ زیوراں ۽ ساری لہتیں گپ ایشانی جوڑ کنگ ۽ ازبابانی بارواجنگ لوٹاں۔ اُٹوہیں وھد مشینی وھدے، Modern دورے بلے زمانگ ۽ بلوچاں وتی شوک ۽ داب ۽ ازباب یا کہ دگے زلورت ۽ ازباب وتی دستاں ۽ عقل ۽ سرا اڈ کنگ انت۔ انچو کہ پہ کاڑے ۽ سمبہینگ ۽ کہ سہت ۽ زیور کار مرز کنگ گڈا ہے سہت ۽ زیور دستکاری ۽ بوتگ انت کہ بلوچاں Machine نہ بوتگ ۽ وتی دستانی سرا ہے سہت ۽ زیور ڈیزائن کنگ انت۔ اے سہت ۽ زیورانی جوڑ کنگ ۽ وستا کہ ہر ازبابے ۽ زلورت بوتگ من ہما ازبابانی ناماں گرگ لوٹاں کہ پہ سہت ۽ زیورانی جوڑ کنگ ۽ وستا ایشانی زلورت بوتگ۔

ہرچی کہ منی واک ۽ بوتگ من جھد کنگ کہ اے کار ۽ توام بکناں بلے انگہ سرجم نہ انت۔ پرے کار ۽ من مٹت بار اوں زرگر ۽ سونارانی کہ آہاں من ۽ کمک کنگ۔

پہ اے کار ۽ زرگر زاہد ۽ من باز مٹت بار اوں کہ وتی وھد کش اتگ ۽ منا کمک کنگ۔ اگاں منی اے کتگیں کار ۽ تہا ہرچ وڑیں نزوری یے گندگ ۽ اتگ گڈا الم مناسر ۽ سوچ بکن ات کہ آؤکیں وھد ۽ منی کتگیں کار گہتر بہ بنت۔ منی حیاں بوتگ کہ من ایشانی عکساں ہم ہوار بکناں بلے انگہ منادست نہ کپتنگ انت۔

آمڑی سبز:

یک زہرے، ابیداشی ء گوناپ جوڈ بوت نہ کنت۔

اریٹا:

اریٹا یک دزچکی برے، اشی ء گرم کنے آپ ء کنے رگڑ ء گج دنت۔ اشی ء سرا
سُہر ء شود انت، ہے گجانی تہا سُہر ء بُروش جن انت ء شود انت ساپ کن انت۔

امباگ:

دزچکی برے، امباگ ء لہڑ دینت گوں کچا ہیں تنکار ء گوماہورے کن انت ء
سُہر دانگ ء کار ء واستاکار مرزے کن انت۔

ابرک:

یک زری والا کاگدے اشی ء سرا سُہر دانگ جوڑ بیت۔ اے انچیں کاگدے کہ
اشی ء آس نہ سوچیت اے سلور Silver رنگ ء کاگدے کتو بز انت۔

اُمبر:

اُمبر ء سرا سُہر انی سیم کشگ بنت۔ اے چوپلاس ء وڈا انت۔

بازاری کالب:

ہما آسن انت کہ اشی ء باز قسم ء نکش مان انت۔

بگیر:

اے یک چمیٹویے ء قسمے کہ سُہر ء ہمشی ء سرا گر انت ء پدا اے وت سُہر ء
دارایت کپگ ء ننیل ایت۔

پٹی:

اے کیمیکل والا پٹی یے کہ اِشی ء آس نہ سوچ ایت۔ اِشی ء سراسُہر ء دانگ
آپ کنگ بنت۔

تسکلی / سیندور / گلگ:

بلوچی ء ما اِشی ء تسکلی گُشاں۔ ہندی زبان اِشی ء راسیندور گوش انت، اے
دانگ والا سُہر ء سراتر کنگ ء مُشگ بیت کہ سُہر میلانہ بنت۔

مینکار:

سُہر ء آپ کنگ ء مصالہ انت، (مصالہ اُردو ء اِشی ء سُہاگہ گُشنت)۔

ٹک ء کالب:

ہما آس انت کہ آئی ء سراسُہر ء پٹی ء نکلش گرگ بیت۔

چُت:

کسانیں چٹھا ء گوش انت اِشی ء سراسُہر لیٹین انت۔ آس ء کنگ ء وہد ء کہ
سُہر آس ء بیت اے (چُت) چو مودکش ء وڈا انت سرے توسک انت۔

چُت آمبر:

یک پلا سے اِشی ء سر چٹھا ء وڈا توسک انت اِشی ء سراسُہر ء یا والیانی سیمان پچ
انت۔

دارسندان:

دارسندان ہما دار انت کہ سندان ہے دار ء سراپٹ بیت، دارسندان یک

تراشنگیں چار سروگیں دارے۔

دُرانی کالب:

ہشتین سہرمان کنگ بیت ء طپنگ بیت۔ چہ ہمہ کالب ءوڑ جوڑ کنگ بیت۔

دستمینی:

یک کلنڈی یے کہ چہ کُلب ء ہاک ء جوڑ بیت ء اشی ء تھا آپ مان کنگ بیت۔
سہر یادگے چیزے کہ چہ آس ء سراچے ایرکت گڑان ہے دستمینی ء آپانی تھامین انت
ء سر دکن انت۔

دموک:

یک پیپے کہ وہد ء آس ء گوات کنگ ء واستاکار مرز کنگ۔

دانگ چین مگراز:

اے مگراز ء سرا سہر دانگ ء دانگاں چننت۔

زرگش:

اشی ء کار سہر ء تور کنگ انت شاہیم یے۔

ریجہ:

ریجہ آسن ء یک کالبے، سہر کہ آپ کت گڈا ہے ریحہ ء کانہانی تھا ایر ریحہ انت

یے دستگ ولا کالبے۔

سندان:

یک آسنے، اے دار سندان ء سراپٹ بیت۔ سندان ء سرا سہر یا آسن ایر کنگ

بیت ءِ ٹپگ بیت۔

سنج:

سنج چمیٹو ءِ ڈولیں یک اشکر گروکے۔ اشی ءِ کار اش انت کہ سہر ءِ آپ کنے ءِ
پدا ہے سنج ءِ سرا گر انت ءِ لیٹین انت یے سہر ہے سنج ءِ مک ءِ آس ءِ بیت۔

سُہریں سنگ:

یک سُہریں سنگے مسل ءِ واستا کار مرز کنگ بیت، سُہر ءِ چکلدار کنگ ءِ واستا
کار مرز کنگ بیت۔ یک مسل قلمے کہ اشی ءِ سُہریں سنگ ءِ، سرا گر انت ءِ پدا سُہر ءِ پالش
کن انت۔

سنگائی:

یک کالے کہ آئی ءِ سرا سُہر ٹوہ کنگ بیت یا جُہل کنگ بیت۔

سرائی:

یک قلمے کہ اشی ءِ سرا سنگائی ءِ سُہر ٹوہ دینگ بیت۔

شورہ:

شورہ ءِ کار ہمیش انت کہ سُہر ءِ تو کامیلانی یے بیت آئی ءِ رادر کنت۔

گدینہ:

گدینہ یک آسنے کہ دستگی دارے مان انت یے۔ گدینہ ءِ سرا سُہر ءِ آسن ٹپگ

بیت، سندان ءِ سرا سُہر ءِ ایر کن انت ءِ گدینہ ءِ سرا ٹپ انت یے۔

گٹاری:

گٹاری یک کلنڈی ءچے جوڑ بو تگیں از بابے کہ اشئی ء تو کا سہر ء مان کن انت ء
آس ء سرا آپے کن انت۔

کتر:

سکلیں مزین مگر ازے اشئی ء سرا (مزین) ہشت سہر بڑگ بیت۔

گدء مگر از:

اشئی ء گدء مگر از گوش انت، اشئی ء سرا گد گرنت۔

کسانیں مہسندان:

اشئی ء کار کسانیں مند ریک ء پزاه کنگ انت، مند ریک کہ تنگ بیت گدا ہے
کسانیں مہسندان ء سرا تنکیں مند ریک ء پزاه کن انت۔

کسوٹی:

یک سیاہیں سنگے کہ اشئی ء سرا سہر چیک کنگ بیت کہ آسلی یے یا ملاوٹے۔

گدء:

گدء آسن انت کہ پہ دست ء ماپ ء گرگ ء کار مرز بنت، مند ریکانی ماپ ء
گرگ ء کار مرز بنت۔

گتء:

یک پتگیں ہاکے کہ چار گنڈ انت، اشئی ء سرا سہر ایر کن انت ء گرم کن انت۔
سہر ء آپ کن انت (تا پتا) کن انت۔

گوناپ:

گوناپ سے (۳) ایٹم ۽ سراتیار کنگ بیت۔ (1) نوشاتر (2) شورہ (3) آڈی
بہز۔ اے سہیں چیز کہ یکجاہ بنت گوناپ جوڑ بیت۔ گوناپ ۽ سراسہر رنگ دینگ بیت۔

گیرا:

یک کسانیں پیٹی یے آس ۽ دوران ۽ سہر ۽ داریت کہ تو سہر ۽ آس ۽ کنے ۽ ہمشی
۽ سراسہر دارے۔

لہبج:

سہر ۽ سراسہم تیار کنگ بیت ۽ اشی ۽ تہامان کنگ بیت ۽ دپ بند کنگ بیت پتن
بیت، مرچاں مشین ۽ سراپتن کنگ بنت۔

لہدان / کرکینک:

اشی ۽ توکاسہر انی لہم یاٹانکامان کنگ بنت۔

مہسندان:

مہسندان یک 3 کانٹ والا آسنے چو ٹیکم ڈول ۽ انت۔ اے دارسندان ۽ پٹ
بیت اشی ۽ کاراش انت کہ اشی ۽ سراسہر بلوچی دڑ ۽ چوڑیانی کارگرگ بنت۔

مترکہ:

اے یک کسانیں انتوڑی یے کہ کسانیں کارانی تہاکار مرزکن انت۔

مترکہ:

اے چہ برزے شون داتگیں مترکہ ۽ مسترانت۔ اے یک گڈینہ یے اشی ۽

کارانت بلوچی دُرے چوڑیانی نکش کنگ۔

مگراز:

اے مگرازے کار کسانیں سہرے بڑگ اشانی کٹائی کنگ اشیء سراکسانیں سہرے

بڑگ بنت۔

منتل:

اے یک ٹنگ ٹنگیں آسنے اشیء منتل گوش انت۔ منتلء کار اش انت کہ

سہرے سیمء مان کنتء دومی نیمگء امبرء سراکش انت یے۔

نوشتائر:

سہرے گرم کنء نوشتائرء تہا ایر رکن سہرے کوالٹی زانگ بیت۔

نوشتاردانی:

اے ہماکلندی انت کہ اشیء تہا نوشتائر ایر کنگ یا مان کنگ بیت۔

وہدانی:

چیزے کہ پراہ کنگی بیت گڈا ہے وہدانیء سراپراہ یے کن انت۔ مندریک یا

کہ دگے انچیں چیزے۔

بلوچی سہت
(دستِ سراجوڑ کتگیں)

بلوچی دُر:

دُر 24 کریٹ سہر انت اشیء دستِ سراطپ انت، یک جوڑ ہےء استادو (۲)
 بہرے کننت دُرء کالبء تہامان کنگ بیت ء ٹپنگ بیت نقش چنگ بیت۔ اشیء کسانیں
 انتوڈیء سراطپ انت دُر جوڑ بیت۔ اے جنگ ء ستارہ جنگ گوش انت۔

والی:

اے ہم ہشت ء سہر ء چے جوڑ بیت۔ 4 سہر ء بگردان 10 سہر ء والی جوڑ کنگ
 بیت۔ 4 سہر یک جاہ کنگ بیت ء آس ء کنگ بیت ء ٹپنگ بیت۔ دزاج کنگ بیت ء پدا
 کینچی ء سراہے ٹال ء گر انت 8 بہر ء کن انت، پدا بارگ بارگ ء سیم ء کش انت ء گول
 کن انت والی جوڑ بیت۔

چمکلی:

یک پترہ یے، ہے ڈیزائن ء سراطپہ جنگ بنت۔ جتائیں پیس بنت ء اے پدا
 جوڑینگ بنت ہار جوڑ بیت۔ چمکلی ء ہار ء چمکلی ء چلمب ء ٹاسمین ہم ہے وڈا جوڑ کنگ بنت۔

ڈولن:

دو پیس ء انت۔ جہل ء پیس ء بوہ مان کن انت۔ اے جہل ء پیس ء زبادان
 گوش انت۔ اشیء تہا زبادان کنگ بیت ء بانور ء گور دیگ بیت۔ اے ہم دست کاری
 یے۔

کلاتی دُر:

اے والی ءیک قسمے، اشی ء تہالال ء سبز ء سبز ء مُر واردمان کنگ بیت۔ اے
 زالبولانی گوش ء ہما جاہ ء دیگ بیت کہ دُرمان کنگ بنت۔ والی ء گوش ء بُرزی نیمگ ء مان
 کن انت، کلاتی دُر ء گوش ء جہلی نیمگ ء۔

چوڑی:

ہشت ء سُہر ء چے جوڑ بیت۔ اے چوڑی ء سر نقش کنگ بیت۔ یکے کڈینہ ء
 سراء دومی قلمانی سرا۔ اے قلمانی سرا کہ نقش چنگ بنت اشانی نام چو اے وڈا انت۔

1- کنڈ گوں

2- گول چم

3- ستارہ

4- زک زک

5- ماہ ء استار

مُکچکو:

اشی ء کچکو گوش انت۔ اے نقش چنگ بیت لال مان کنگ بیت۔ اشی ء چلمب
 ہم جوڑ بیت، پٹی ہم۔

لرزک:

اشی ء سبز ء لال ء مُر واردمان کنگ بیت ء ہار جوڑ کنگ بیت۔ چلمب ہم جوڑ
 بیت۔ ٹکلا، مُندر یک، ٹاسین ء پنک ہم جوڑ بیت۔ لِر زُی ء ہر سہیت ء راتا ک پر کنگ
 بیت ء ہے تاک لرزانت ہمیشا ایشی ء لرزک گُشت۔

مکرانِ بابی مُرگانی احوال

بالی مرگانی نام ء زات، رنگ ء گد، حرام ء ہلار ء مکران ء جندهء ودی بوتگیں
 مُرگ ء پھ و ہد ء موسم چہ ڈن ء در ء اتلگیں مرگانی بابت ء چیزے گشاں کہ ایشانی نسل
 ہلاس بوہان انت، پھ دوائی ء نیاز بُندی ہم نہ رس انت۔ مے دمگانی مردم مرگانی نسل کُشی
 کنگ ء انت۔ ہو ر ء نہ بو نگ ء سبب ء کوہ ء چنگانی سر مردم دام جن انت، گوارچ ء گڈ ء
 ششیم کن انت ء اے بڑگیں مُرگ پھ آپ کاہنت، مردم ایشاں۔ گر انت، جن انت ء
 گش انت، توری چوروبہ بنت، توری ہیکانی سرا بہ بنت بلے مردم چونہ چار انت۔ مے
 کوہاں دانگے مُرگ ہم نہ گواہیت، کوہ ء جلوہ مُرگ ء دلوت انت، بلے کسے ء زانگے بہ
 بیت مے دمگانی مردم چو ہم نہ چار انت کہ اے موسم مُرگ ء ہیک ء چوروء و ہد ء موسم
 انت۔ یا کہ کر گوشک ء زنک موسم انت۔ آلس ٹینگ ء داماں زور انت ء روانت،
 موچکین اڈ کن انت۔ دان ء کاسپیت چند انت ء گوارچ اڈ کن انت ء یا کہ شپاں
 موٹر سیکل ء زور انت ء کوہ پھ کوہ ء کور پھ کور ء شپ پھ شپ ء چنگ پھ چنگ بنت، اگاں
 10 کر گوشک دپ ء بہ کپیت (10) دیمناں جن انت، آاے نہ جیر انت کہ اے نسل
 کُشی یے مانگ ء ایں، سیسوانی چوروں ہم جن انت، ہے چورو کہ ورگ ء گڈ ء ہم نہ
 رستگ انت۔ آسیسوانی چوروں ہل۔۔۔! مے ہند ء دگ ء انچیں مردم ہم است کہ
 سیکن ہم شکار کن انت ء ورا انت۔ نومن ادا شمار مرگانی بابت ء چیزے سر پدی دیاں کہ
 آؤکیں و ہد ء بگندے مے کسانیں نسل ء دور ء باری ء اے مُرگ مہ گواہ انت۔ اگاں
 چیزے پشت بہ کپیت ء مے آؤکیں نسل ایشان ء پچہ ہم میاریت ء ایشانی نام ء ہم مہ
 زانت۔

آپی بڈوک:

ہلاریں مرگے، گیشتر جُہلیں آپانی تہا مردم ء بگندیت تہ آپ ء تہاوت ء راچیر
دنت ء دگہ جاہے ودی بیت اے جون ء گدء گوچین سیسی یے بیت۔

اشتر مرگ:

آسک مزن انت ء ایشی ء مردم سوار بیت کنت۔ انچو مزن انت کساس 150
کلو بیت یا انگہ گیش، بلے اے مرگ مے دمگاں نیست۔ واجہ عاجز پنچگوری

انت۔ (مہتاک بلوچی۔ سال 24۔ جولائی 2010)

آسپاں شدوک:

اے یک دزاج چُجسیں مرگے، جون ء بلبیل ء کمو مستر انت، ایشی ء رنگ چو
اے ڈول ء انت کہ ایشی ء سر سیاہ انت بانزل سیاہ انت ء سبزیں ٹکے مان ء بڈے سبز انت
ء لاپ ء چیر زرد انت ایشی ء ورد ء وراک ٹونڈ ء لوگ انت اے ہر امیں مرگے۔

بڈول:

اے ہم ہلاریں مرگے کہ گدء بلبیلے بیت۔ ہر وہد ء کوہ ء کوچگان انت۔ اے
مرگ بریں مرگے نہ انت، ہر وہد ء مردم ء نرّیک ء گور ء ترّایت۔

ہلی:

اے مُرگ زمستان ء مئے ہند ء دمگاں کیت۔ گر گاگ ء نئیت۔ اے مُرگ
سرء تاجے پرانت ء کدئے کساس بلبے بیت۔ ہلاریں مُرگے ء ایشی ء آواز ہم وش انت۔

گلو:

اے حرامیں مُرگے، ایشی ء چم دیمآنت، اے کدء کسینجرے بیت، ایشی ء
رنگ سیاہ انت ء اسپیتیں کئے ہم مان، چوٹک ء نگار انت ء بچھے چو میٹوء وڈا انت۔ اے
ہم شرک ء پالے مُرگے۔

بینکوه:

اے دریائی مُرگے و ہدے کہ سر زمستان بیت اے وتارا کارایت، بلے گیشتر
ماں ریک پادیں زیداں ء تیاب دپان بیت، اے جون ء شانتلے یے بیت، ہلاریں مُرگے۔
اے مُرگ ء مردم دام ء سراشپ ء و ہداں شکار کن انت۔

بٹ:

چوناہا بٹ ء باز قسم انت ء باز رنگ انت ء وڑ ستیں بٹ ہلار ہم نہ انت۔ لہتیں
ہلار انت۔ اے بٹ ء کہ من نام ء گراں اے اسپیت انت۔ کدء کرو سے بیت، ہلار
انت۔ چوناہا دو سے قسم ء بٹ آست کہ ہلار انت۔

پٹک:

اے یک سئیں کسانیں مُرگے جون ء باگانی تہازندگی کنت، اے ہرام انت۔
تپاپ دپ ء اے مُرگ ء رچٹک گوش انت۔

پینتوڑ:

اے مُرگ جون ء بلبلیے بیت، ایشی ء دُمب دِراج انت، اے دور بال جت نہ

کنت، جہل ء بال کنت ء نندایت۔ ایشی ء رنگ چو چڈول ء انت بلے باز جاہ ء ایشی ء
گوشت ء ورائنت ء باز جاہ ء حرام انت۔

پلیشتوک یا پلیستان:

اے یک پکیریں مُرگے، سیاہ ء اسپتے، جون ء بلبلیے۔ اے گیشتر ماں لو گانی توکا

چک ء پساندگ کنت، اے حرام انت۔

پٹ کٹو:

کٹوے یک زاتے، رنگ ء ڈول ء داب کٹونگ انت بلے کٹوے چے کٹو کستر انت۔

ٹیلک:

اے مُرگ ء دو ء سے قسم انت۔ اے جون ء بلبلیے بیت، ایشی ء رنگ سیاہ ء

پُری بیت، آپانی سر ازندگی کنت، ہلاریں مُرگے۔

ٹیٹی:

اے یک دِراج ٹانگیں مُرگے، جون ء کساس سیاہ گورے بیت، رنگے سیاہ ء

اسپیت انت، چُجے سہر انت، پال جنوکیں مُرگے، آوازے ہم سک وش انت۔ ایشی ء

وراکي لوک ء ٹونڈ ء ماہیگ انت۔ اے مُرگ کورانی سرا بیت ہر و ہد ء ہما کور ء کہ آپ مان

بہ بیت۔

جنگل / جنجک:

اے دوہیں ناماں زانگ بیت ء ہلاریں مُرگے جون ء کسان انت، اے مُرگ
ہر موسم ء ہر کجاودی بیت۔

چڈول:

اے پکیریں مُرگے، گد ء کساس جنگلے بیت۔ ہلار انت۔

چیل:

اے مُرگ ہرام انت، گیشتر ماں کوہ ء ٹلانی سراودی بیت۔ ایشی ء گد کساس
گو تو یے بیت۔

چائی:

اے یک قسمے ء کپو درے، سیاہ انت، جنگل ء زندگی کنت۔ ہلار انت۔

چگوگ:

اے ہم کوہان دیما ء میداناں وودی بیت ہلاریں مُرگے ہاکی رنگے۔ مردم ء بہ
گندیت تہ سنگانی تہاٹپیت ء و تاچیر دنت۔ گوش انت کہ اے مُرگ ماہ ء عاشق انت۔ ماہ ء
کہ چاردہ بیت اے مُرگ سہر کنت۔ ماہ ء نیمگ ء ہمنچو بال کن ء روت کہ مر ایت۔
مرگ ء پد کہ زمین ء سرا کپ ایت ء ہرچ رسترے ایشی ء بہ وارت ہڑ کہ کش ایت۔

چرز:

اے گد ء کرو سے بیت۔ زمستان ء کیت ماں ریک پادین زیداں چریت، ایشی
ء گوشت سک وش انت بلے عرب قوم ء زیادہ وش بیت۔ ہر سال ایشی ء شکار ء ماں

بلوچستان ء کاہنت۔ ہلاریں مُرگے۔

چُرُمک:

اے یک دزان جو مہیں مُرگے جون ء جنکے بیت۔ رنگے ہم جنگ نیگ انت۔

چک:

اے مُرگ جون ء رُنڈوکے بیت، ہلار انت، اے مے د مگ ء ہیک نہ کنت۔

چک:

رُنڈوک ء وڑیں مرگے اے گرماگ ء کیت بلے مے ملک ء ہیک نہ کنت۔

ڈکالک:

اے ہلاریں مُرگے، گیشتر ماں شہراں باگانی تہا زندگی کنت، جون ء کسان انت

گدھگے بیت۔

رُنڈوک:

اے مُرگ جون ء بلبلے بیت، ایشی ء رنگ زرد ء پُری انت، بانڑ لے زرد انت ء

سر ء لکیرے مان ء دل بند ء گٹ پُری انت ء اے ہلاریں مُرگے۔

دران چُجب:

چوناہا مرگانی تہا و ابا زیں مُرگے ء چُجب دزان انت بلے ایشی ء نام دزان چُجب

انت۔ اے دریائی مُرگے ایشی ء رنگ ٹک ء نگار وانت، چُجبے دران انت۔ چرے مرگاں

کھوسرگے ہم زند تر انت، کوچگاں ہم چر ایت، آبادیں سالاں اے ہلاریں مُرگے۔

ریوٹ:

اے مرگ چہرہ رنگ انت، جونہ چہرہ کستر انت۔ ہلار انت۔ اے مرگ
ریک پادیں زیداں گیشتر چریت۔

سالار:

ہلاریں مرگے، کپوت ء شاتل ء درمیانی گد ء مرگے ء باز جاہ ء ایشی ء کپوت
سالاراں گوش انت، اے ٹکو ٹگار مرگے، ہلار انت۔

سگارو:

سگارو آپی بٹے، ہلار انت اے گد ء سیسی یے بیت، ایشی ء رنگ پری انت ٹک
ٹک انت۔

سیاہ بگل:

اے ہلاریں مرگے، جونہ گورداگ ء مستر انت ایشی ء بگلانی چیر سیاہ انت
آنگوزرد انت۔

سینسو / سیسی:

اے ہلاریں مرگے ء ایشی ء گوشت ہم وش انت، ایشی ء گد کساس گورداگ
بیت۔

سلیمان / شاپی یا ہد ہد:

اے مرگ سکیں جلوانا کیں مرگے ء سراتا جے دارایت، ایشی ء رنگ زرد ء
سیاہ ء اسپیتیں ٹکے ہم مان۔ اے ہلاریں مرگے۔

شاتل / شاتو:

اے یک وش تواریں مُرگے ء ایشی ء گوشت ہم سک وش انت۔ ایشی ء رنگ ناسی انت، اے ہلاریں مُرگے۔

شب چر:

اے مرگ روچ ء واب ء آرام کنت ء شپ ء چر ایت۔ اے مُرگ جون ء بلبل ء بیت ء انگہ کمنیں مستر ہم بیت ء ایشی ء گوش دزاج ء (اے زاہیت ہیک نہ کنت) یک انت، ایشی ء رنگ پُری انت۔ اے ہرام انت۔

شپانکو:

اے مُرگ چو چر زء ڈول ء انت، دزاج ٹانگے ء چر زء رنگ انت ہم۔ بلے جون ء چہ چر زء کستر انت گد ء ٹیٹی یے بیت، اے ہلاریں مُرگے۔

شکرو:

دریائی مُرگے، کپوت ء مستر انت سیاہ یے ء اسپیتیں ٹکے مان اے ہلار انت۔

کوگ کبگ:

اے ہم قد ء کپینجر ء بیت، بلے چہ کپینجر ء شر رنگ تر بیت۔ ایشی ء تواروش انت بلے چہ کپینجر ء وشتر نہ انت۔ اے ہم ہلاریں مُرگے۔

کپودر:

اے ہم ہلاریں مُرگے۔ اے مُرگ راگ ہم بیت ء لوگانی دیما مردم ایشی ء شوک دار انت۔ ایشی ء باز رنگ ء نسل بنت۔ ایشی ء نسل اے وڈ انت؛ بلی، پادپٹ،

گولا، گردن سُروک، بُرز رُہوک ایشی ء نرین ء آوازوش انت۔

کپوت:

اے ہم ہلاریں مرگے، ایشی ء گوشت ہم وش انت۔ ایشی ء آواز سک وش انت۔ اے کوکو کنت ایشی ء گردن ء تو کے پر انت۔

گنگ:

اے گیشتر دریا ء مزنیں کورانی سراودی بیت ٹانگے دراج بنت۔ اسپیت رنگ بیت اے ہر امیں مرگے، جون ء ہم مزن انت۔ اے مُرگ ء بابت ء اے گپ رواج گپتگ کہ اے مُرگ ء جاتیگ وتی اولاک کن انت ء سوارے بنت۔

کٹو:

اے یک ہلاریں مرگے، ایشی گوشت ہم سک وش انت۔ اے گد ء گوردگے بیت ء رنگے چہ گورداگ ء زرد انت ء ایشی ء گٹ ء یک ساہیں لکیرے مان انت جلوانا کیں مُرگے۔

کٹکر:

اے یک ہلاریں مرگے، گد ء ہم گوردگے بیت ء رنگے گورداگ ء چے کٹو زرد تر انت۔ گورداگ ء کٹکر ء آواز ء پرک انت۔

کرکی:

اے یک کسانیں مُرگے، اے باگانی توکا زندگی کنت۔ گد ء بلبلے بیت ء پُجھے دراج انت ء رنگے شونز انت ء مے کَمیں دراج انت، اے ہرام انت۔

کوہِ جنگ:

جنگِ قسَمے، اے ہر سالِ سر اور چوکِ موسمِ کیت۔ چونکہ جنگِ دو قسم
 انت، یکے وا ہمیشِ انت کہ مے نرکِ گورِ باگانی و لوگانی پیشِ گاہاں زندگی کنت، دو می
 سالِ سر ا کیت، گدے دو ہیں یکِ انت بلے کوہِ جنگِ گُٹے و چیر کتیس زرد انت۔ دو ہیں
 ہلار انت و گوشتے ہم و شِ انت۔

کمری:

اے کپوتِ انت بلے کمرنگِ پُرکِ آست انت دگے ہچِ پُرکِ نیست۔

کونج:

دریائی مُرگے، جونِ گرو سے بیت، و باز جاہِ گوشِ انت کونجِ کامبو سیکس
 مرگِ انت۔ بندِ ان و مردمِ اشی و کامبو گشیت بلے کامبو و کونجِ یکِ نہ انت۔

کامبو:

اے مُرگِ گدے گرو سے بیت۔ زمستان کہ بیت و گورِ پچِ سر کنت اے مُرگ
 و تارا کاریت۔ اے چہ قبلہ و کیت۔ بلے اے مرگِ دریائی مُرگے اے بندِ ان و تیا باں
 بیت کوہ و کوچگاں نہ بیت، ہلار انت۔ سیاہیں مرگے۔ و ہدے کہ وتی سفر و جنت و روگ و
 بیت گڈا دل بندے اسپیت بیت۔ اے مُرگ کس اس 2 ماہ و پدوتی ہند و دگ و واتر کنت۔
 بزاں دو ماہ و پد پدا اے مُرگ قبلہ و روت۔

کپو چک:

اے دریائی مرگے، گدے کس اس کپوتے بیت، ہاکی رنگے، اے ہلار انت۔

کپینجر:

اے یک وش تواریں مُرگے، اے راگ بیت، اے گڈے سینسو یے بیت ء
ایشی ء گوشت ہم وش انت، اے حلا ریں مُرگے۔

کیرانت:

اے ہم چونر گہانچ ء وڑیں مرگے، اے ہم گوشت واریں مُرگے، بلے نر گہانچ
ء جون ء کستر انت اے ہر ایں مُرگے۔

کوسک:

کسانیں مُرگے، چڈول ء گڈیں مُرگے ہلار انت۔ اے مے دگ ء ہیک نہ
کنت۔

کپوت گرونک:

اے مرگ گڈے کپوت ء بیت بلے ایشی ء کپوت ء آواز ء پرک انت۔ اے
گرامگ ء مے دگ ء کم کیت۔ اے 2 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء موسم مئی ء جون انت ء
ایشی ء ہیک ہم 20 روج ء چور و بنت۔

گراگ:

اے یک سیاہیں مرگے، اے گڈے ہم مزن انت ء اے ڈونڈ ہم وارت ایشی ء
توارنہ و شیں توارے ء اے ہر ایں مُرگے۔

گوتویا (ڈال):

اے یک اسپیتیں مرگے ء گڈے ہم مزن انت، اے چہ گروسے ء مستر انت گڈے

ء، اے مُر تگلیں چیز وارت، ڈونڈ وارت، اے ہر امیں مُر گے۔

گورداگ:

اے یک ہلاریں مُر گے، گدء کسینجرے بیت۔ ایشیء گوشت سک وش انت، ایشیء نرینء پیشانیء دو لکیر مان، یکے اسپیت انت یکے سیاہ انت۔ اے مُر گء آواز ہم وش انت ء اے را مگ ہم بیت، اے مُر گ چہ در ستیں مرگاں گیشتر را مگ بیت، بلے ایشیء چور ورا مگ بیت۔ اے مُر گ روچء دور ندا آپ کنت۔

گولو:

اے یک ہر امیں مُر گے بلے مردم گشتت کہ آپیشکے ہلار انت۔ اے مرگ باز قسمء توار کشتیت ء برے برے کبگ ء کیگان ء ہم کنت۔ اے را مگ ہم بیت ء اے مُر گ مچدگ ء گر میں دمگاں بیت ء اے ہر ام انت۔

گجوار:

دریائی مُر گے، جونء بینکویے بیت کمو مستر ہم بیت، اسپیت ء سیاہ یے۔ اے ہلار انت۔ اے گیشتر دریائی گج وارت۔

لاکائی:

اے دریائی مُر گے، رنگ ء اسپیت انت ء گرد نے دراج انت، اے جون ء کساس کرو سے بیت، اے مُر گ تاں دیراں یک پادء اوشت ایت، اے ہلاریں مُر گے اے مُر گ رم رم ء چکریت، ہوڑی ء بال کنت ء ہوڑی ء چر ایت۔

لکیرک:

اے ہم چو گورداک ء وڈیں مُرگے ء گڈ ء جون ء ہم گورداک ء گڈ ء انت۔
ہلاریں مُرگے ء گوشتے ہم سک وش انت۔

ماہی وار:

اے ہلاریں مُرگے گیشتر آپانی سرا بیت۔ ورد ء وراک ء ماہیگ ء کرم ء آپنی
لُولک انت۔

اشی نکلول:

اے ہم چو آپنی بڈوک ء وڑا آپ ء چیرا بڈوارت مردم ء گندیت آپ ء چیرا
روت ء پدادگے جاگھے در کیت۔ گڈ ء ہم کساس بینکو ء بیت۔ چوٹک ء لگارویے۔ ہلاریں
مُرگے۔ باز جاہ ء بینکو ء ماشی نکلول گشنت۔

مکیر:

اے ہلار انت، دریائی مُرگے، بانزلاں سیاہیں لکیرے مان ء بڈ ء سرے پُری
رنگ انت۔

میش مُرگ:

اے مرگ گڈ ء مزن انت گروس ء باز مستر انت۔ ایشی ء رنگ اسپیت انت
اے ہلار انت۔ دریائی مُرگے۔ ایشی ورد ء وراک مائی انت ء شو نذ انت اے دراج سنٹے۔

ناہ وار:

اے جون ء کساس بلبلے بیت۔ آمین ء گیشتر گندگ بیت۔ ایشی ء وراکی گیشتر ناہ

انت، اے ہلاریں مُرگے۔

نرگہا نچ:

اے گدّے جون ۽ کُلی یے بیت، ایشی ۽ رنگ ہم کُلی نیک انت، اے مُرگ
گوشت وارت ۽ ایشی چُجب چو میٹو ۽ وڈا انت، اے پال جنو کیں مُرگے، اشی ۽ بانزلانی
سر سیاہ انت ۽ گُٹ ۽ نشانے پر انت، اے ہر امیں مُرگے۔ اے مُرگ چو شاہین ۽ وڑا
کسانیں مُرگاں شکار کنت ۽ وارت۔

ہراں سیاہلک:

اے یک سیاہ ۽ اسپیتیں مرگے لاپ ۽ چیرے اسپیتیں ۽ بڈے سیاہ انت ۽
پادے ہم سیاہ انت۔ اے جون ۽ کساس جنگلے بیت۔ ہلاریں مُرگے۔

ہنج:

اے یک اسپیتیں بٹے۔ اشی ۽ اردو ۽ نسرانج گوش انت۔ اے تیاب لمباں
زندگی کنت۔

(مُر گانی ہیک ۽ وهد ۽ موسم)

هداوند ۽ وتی یک نظام یے، وتی الگ کانودے بدُ رست همائی حکم ۽ پداهرکت کن انت بُنر
 انت، زندگ بنت، مرانت کاهنت ۽ رونت، انسان به بیت یا دوت، مُرگ به بنت یا
 ماهی، گل شے همائی ۽ حکم ۽ پد ۽ بنت، موسم ۽ سرد ۽ گرم، شپ، روچ هر چیز۔ نوہے
 موسمانی پرگردگ ۽ گوں دوت ۽ مرگ ۽ آدگے ساہدار چک ۽ چورو ۽ زنک ۽ زاہ ۽
 کپنت۔ نوہے ڈول مُرگ ہم وتی موسم ۽ ہیک کنت، مُرگ ۽ ہیک کنگ ۽ موسم گرماگ
 انت مئی ۽ بگرتاں اگست ۽ گڈسراے چاریں ماہانی تہا مُرگ ہیک ۽ چورو ۽ انت آباگانی
 مُرگ بنت شریا کوہانی مُرگ بنت شر، ہیک کنگ ۽ وهد درستانی یک انت۔ بس کپودر ۽
 موسم نیست کہ کپودر هر موسم ۽ ہیک ۽ چورو کنت۔ ۽ مرگانی درستانی ہیک 20 روچ ۽
 چورو بنت۔ نومن شمارا مُرگانی ہیک ۽ چورو ۽ وهد ۽ موسم ۽ سرپد کنگ لوٹیں کہ کجام
 مُرگ چنت ہیک کنت۔

آپی بڈوک:

اے مُرگ ۶ ہیک انت۔ ایشی ۲۰ ہیک ۲۰ روچ ۶ چور و بنت۔

بٹ:

بٹ ۶ قسم چونناہا باز انت ۶ ایشانی ہیک ۶ و ہد ۶ موسم ہم جتا بنت۔ لہتیں بٹ زمستان ۶ ہیک کنت لہتیں گرماگ ۶، ۶ بٹ باز ہیک کنت کساس ۲۰ ہیک کنت ۶ ایشانی ہیک ہم ۲۰ روچ ۶ چور و بنت۔ دریائی بٹ باز قسم انت بلے ایشانی دُرستانی ہیکانی بابت ۶ سرپدی نیست۔

بڈول:

اے پکیریں مُرگ ہم ۲ ہیک کنت ۶ ایشی ۶ ہیک ہم ۲۰ روچ ۶ تھا چور و بنت۔ ایشی ۶ ہیک ۶ و ہد اپریل ۶ گڈ سر ۶ جون ۶ بندات انت۔
بینکو / ماشی نکول:

اے مُرگ مے ہند ۶ دمگاں ہیک نہ کنت۔ اے بس وتی سفر ۶ جنت ۶ روت چود رچک ۶ وڈا، پے ہاتر ۶ من زانت نہ کنی کہ چُخت ہیک کنت ۶ مناچہ شکاریاں ہم سرپدی نہ رستگ بلے مُرگانی ہیک ۶ موسم گرماگ انت۔ مارچ داں جولائی۔
بلبل / کلی:

اے مُرگ ۳ ہیک کنت۔ ایشی ۶ ہیک ۲۰ روچ ۶ تھا چور و بنت، ایشی ۶ ہیک کنگ ۶ و ہد آمین انت۔

پینتول / پینتوڑ:

اے 5 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت۔ اے ہم گرماگ ء ہیک کنت۔ ہے موسم ء کہ آدگے مرگ ہیک کنت۔

پٹ کٹو:

اے مرگ ہم 2 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت۔ اے اپریل ء ہیک کنت (کٹو ء یک زاتے)

پٹک:

اے دو ہیک کنت ء ایشی ء ہیک ء و ہد آمین انت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت۔

پلیشتوک / پلیستان:

اے پکیریں مرگ 4 ہیک کنت ایشی ء ہیک ء و ہد گرماگ انت اپریل انت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت۔

مٹی:

اے 3 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء و ہد مارچ گڈ سر ء اپریل انت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت، اے آپانی نزیک ء ہیک کنت۔

چنگ:

اے 4 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء و ہد گرماگ انت ء ایشی ء ہیک 20 روچ ء چور و بنت۔

چائی:

اے کپودرء قسّمے، اے 2 ہیک کنت۔ اے گرماگ تہنا ہیک کنت ایشء ہیک ہم 20 روچء چور و بنت۔

چڈول:

اے 2 ہیک کنت۔ ایشء ہیکء موسم گرماگ انتء ایشء ہیک 20 روچء چور و بنت۔

چرز:

اے 3 ہیک کنت۔ ایشء ہیکء وہد ہم گرماگ انتء ایشء ہیک 20 روچء چور و بنت۔

چنچر:

اے ہلاریں مُرگے۔ گڈء پٹکء بیت اے 5 ہیک کنت۔ ایشء ہیکء موسم گرماگ انت۔ ایشء ہیک 20 روچء چور و بنت۔

داراں ٹلوک:

اے حرام انت، شاپیء وڑین یے گڈء ہم یک انت۔ 3 ہیک کنت۔

داراں ٹگو:

اے ہر ایشیں مُرگے۔ اے مُرگ ہڈ وڑیں مُرگے ء ہمے گڈیں مُرگے بلے ہڈ ہڈء وڈ اتا جے سرء نیست۔ اے 3 ہیک کنتء اے درچکانی بُنڈاں ٹنگ کنتء تہاروت ہیک کنت۔ ایشء ہیک ہم 20 روچء چور و بنت۔ اے ہم دو ہیک کنت۔

دڑ چک:

اے مُرگے گلہء زرد کپکپ ء و ہدء و تاراکار ایت۔ ایشی ء گدء ء جون کساس جگلے بیت، سکلیں وش رنگیں مُرگے زرد ء سیاہ انت۔ بلے ایشی ء نر زرد ء سیاہ انت، مادگ زرد ء جنگ رنگ ء بیت۔ اے ہلاریں مُرگے کساس 4 ہیک کنت ء آپداریں جاہاں و پس ایت ء ہیک کنت۔

رُندوک:

اے 3 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء و ہد ہم گرماگ انت۔ ایشی ء ہیک 20 روج ء چور و بنت۔ اے گندیم ء رون ء و ہد ء مے دگ ء باز بیت۔

سیچک:

اے گدء ء جگلے بیت، اے ہلار انت اے مُرگ باگانی تہا زندگی کنت اے 2 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک 20 روج ء چور و بنت۔

سیہ گور:

اے 7 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک و ہد ہم گرماگ انت مارچ ء گڈ سر ء اپریل انت۔ ایشی ء ہیک 20 روج ء چور و بنت۔ ایشی ء چور و ہیک ء تز کنت مات ء رندا بنت۔ ایشی ء ہیک سبز رنگ انت۔ اے گنڈ کے جنت ء ہیک کنت۔ ایشی ء نرین بچ برہیکانی سرا نہ و پسیت۔

سیسو / سیسی:

اے گرماگ ء 2 رین ء ہیک ء چور و کنت۔ سیسو ء ہیک ء و ہد ء موسم مارچ ء گڈ

سرء اپریل انت۔ سیسی کساس 16 ہیک کنت ء ایشی ء ہیک 20 روج ء تہا چورو بنت۔
 ایشی ء چورو انچو کہ ہیک ء ترک انت مات ء رند ء بنت۔ ء اگاں آپانی سرا، چنگانی سرادو
 مادگیں سیسی دُچار بہ کپیت گوں چورواں گڈاں ہے دوہیں مادگیں سیسی مڈ انت، اگاں
 اے دوہیں ماتیں سیسوانی تہا یکے گیش بوت گڈا آدمی ء چورواں بارت ء وتی رند کنت ء
 آئی ء جنت ء تاچین ایت ء اگست ء سیسی ء چورو گوچ بنت ء ستمبر ء الکاپ بنت ء مزن
 بنت۔

شاہین: (وکاب یا بانز)

اے شکاری ایں مُرگے، ایشی ء قسم ہم باز انت، اے جون ء ہم کمیں مزن
 انت ء ایشی رنگ ہم 3 ء 4 کسم ء بنت اے گوشت (3 ہیک کنت) وارت، شکار کنت۔
 اے حرام انت۔

شپانکو:

اے 3 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء وہد ہم گرماگ انت اپریل انت۔ ایشی ء ہیک
 ہم 20 روج ء چورو بنت۔

کرکی:

اے 3 ہیک کنت۔ اے ہونڈ ء کرو دانی تہا ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء وہد ہم
 گرماگ انت اپریل ء گڈ سرء مئی ء بندات انت ایشی ء ہیک 20 روج ء چورو بنت۔

کوہ جنگ:

اے 4 ہیک کنت۔ اے دار ء کوکانی تہا ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء موسم ہم گرماگ

انت۔ ایشیاء ہیک 20 روچ، چور و بنت۔

گُمری:

اے دوہیک کنت۔ ایشیاء ہیک، و ہد ہم گرماگ انت۔ ایشیاء ہیک ہم 20 روچ

چور و بنت۔

کپینجر:

ایشیاء ہیک، و ہد، موسم ہم گرماگ انت اپریل انت۔ اے 9 ہیک کنت ایشیاء ہیک ہم 20 روچ، چور و بنت ایشیاء چور و آنچو کہ ہیک، ترکنت مات رندا بنت۔ ایشیاء چور و اگست، مزن بنت۔

کراٹ:

اے ہم 2 ہیک کنت، ایشیاء ہیک، و ہد ہم اپریل انت۔ ایشیاء ہیک 20 روچ، چور و بنت۔

کپودر:

اے ہر موسم، ہیک کنت۔ ایشیاء ہیک 2 انت، ایشیاء ہیک 20 روچ، چور و بنت۔

کٹو:

اے اپریل، ہیک کنت۔ ایشیاء 3 ہیک انت ایشیاء ہیک 20 روچ، چور و بنت۔ ایشیاء چور و اگست، مزن بنت۔

کٹکر:

اے ہم اپریل ء ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک 3 بنت ء ایشی ء ہیک 20 روچ ء چورو

بنت۔

کپوت:

کپوت ء ہیک 2 آنت۔ اے ہم اپریل ہیک کنت ء ایشی ء ہیک ہم 20 روچ ء

چورو بنت۔

کپوت گرونک:

گد کپوت ہیگ انت بلے آواز ء پرک انت۔ اے گرماگ ء وہد کیت بلے کم کم

کیت۔ اے 2 ہیک کنت اے ہلار انت۔

گبگ:

اے 6 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ہم 20 روچ ء چورو بنت۔ ایشی ء ہیک ء وہد ہم

گرماگ انت۔

گوردگ:

گوردگ 3 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء وہد ہم سیسی ء وڈا اپریل انت۔ ایشی ء

ہیک 20 روچ ء چورو بنت ایشی ء چورو سک راگ بیت۔ اے سیسی ء وڈا گرماگ ء

2 رین ء ہیک ء چورو کنت۔

گلو:

اے 2 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ہم 20 روچ ء چورو بنت۔ ایشی ء ہیک ء وہد

گرماگ انت۔

گولو:

اے 4 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء و ہد اپریل گڈ سرء مئی انت۔ ایشی ء ہیک

20 روچ ء چور و بنت۔ ایشی ء ہیک سبز رنگ انت۔

لکرک:

اے ہم 3 ہیک کنت۔ ایشی ء ہیک ء و ہد اپریل انت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء چو

رو بنت۔

ناہ وار:

اے 2 ہیک کنت ء ایشی ء ہیک ء و ہد ہم آمین انت۔ ایشی ء ہیک 20 روچ ء

چور و بنت۔

زرگہا نچ:

اے 4 ہیک کنت ء ایشی ء ہیک ء و ہد اپریل انت۔ ایشی ء ہیک ہم 20 روچ ء

چور و بنت۔

سنگ (Stone)

سنگ ہڈاءِ دانتگیں داداں چے یک گز اندرین دادے پہ انسان ء کہ انسان ء زلورت ء ازباب چہ ہے سنگاں بوتگ آنت۔ اے سنگانی سے قسم انت کہ من ایشانی بابت ء گپ جنگ لوٹاں۔

1- کوہی سنگ

2- کوری سنگ

3- دریائی سنگ

کوہی سنگ

چوناہاسنگ و سخت ۽ مہکم انت آتوری کوری بہ بیت یا کوہی بلے اگاں گپ کوری
 ۽ کوہی سنگ ۽ مہکمی ۽ بہ بی گڈا کوہی سنگ چہ کوری سنگ نزور ترانت۔ منی مطلب ایش کہ
 کوہی سنگ ۽ انچو مہکمی نیست کہ چو کوری سنگ ۽ آست۔ ایشی ۽ نزوری ایش انت کہ
 جلدی بُرایت، ڈُرایت ۽ شور بیت ۽ رچیت، سِک بیت۔ کوہی سنگ ۽ نزوری ایش انت کہ
 کوہی سنگ جلدی پُرشیت، سورگ انت، ثن آپ انت ۽ رنگے ہم سیہ ناسی انت۔ بلے
 اے گپ ۽ من پیدا ہم گشاں کہ کوہی سنگ ۽ تہا سے ۽ چار رنگ ۽ سنگ من وت دیستگ
 وتی دمگ ۽ کوہانی تہا۔ کوہی سنگ ۽ سورگ بوہگ ۽ سبب بے آپی ہم بوت کنت کہ اے
 سنگ ۽ آپ ہتم انت پے ہاتر اے سورگ انت چو کہ کوری سنگ انچو آپدار انت کوہی
 نہ انت۔ ۽ دوہمی گپ ہے کہ مے مکران ۽ موسم ہم وتی آسر ۽ ہر چیز ۽ سرادور دنت
 آتوری سنگے بہ بیت۔ کہ مے مکران ۽ ہر سال گرماگ ۽ روچ ۽ گرمی تر مپر پچر 57 ۽ 58
 سر بیت ۽ دوہمی گپ مکران ۽ ہور نہ بوہگ۔ ہے ہاتر ہر چیز ۽ سر آسر کپیت۔ منی گپ ۽
 مول ایش انت کہ کوہی توکار مرز کنگ ۽ گپ ۽ بکنے گڈا کوہی سنگ باز جاہ ۽ کار مرز کنگ
 بیت، انچو کہ لوگ ۽ بندگ ۽ دیوال ۽ بندگ ۽ کبر ۽ تہا ادیرہ ۽ دپ ۽ دینگ بیت، تاپگ
 ہم بیت، کنگ ہم بیت، کسوٹی ہم بیت، درپ ہم بیت دگے ازباب ہم تراشگ ۽ جوڈ
 کنگ بیت۔

اگاں بچار ء چہ کوہ ء باز قیمتی سنگ در کیت! بلوچستان ء چہ تپتان ء یاد البدن ء ء
 جلی ء ہما قیمتی سنگ ء مر مر در اہگ ء انت کہ تبیات وش بیت، ہمے سنگ چہ بلوچستان ء
 در کنگ بیت ء چین ء دیم دینگ بیت بز اں بہا کنگ بیت، پدا چین ہمے سنگ ء تراشیت
 قیمتی از باب جوڈ کنت ء پدا ہمے پاکستان ء گورا بہا کنت ء دگے دگے ٹکاں ہم شنگ کنت
 لگانی ء کروڈانی حساب ء بہا کنگ بیت۔ اے سنگ ء مر مر ہمے مے بلوچستان ء کوہ ء مڈی
 انت کہ حدائی دادے۔ ہمے مے گنج ء متانت۔ مر مر سنگ ء خوبی یے ایش انت کہ روج
 ء بر انزانی ثندی اے سنگ ء انچونہ تپسینیت کہ چو آدگے سنگاں تپسینیت۔ بلوچستان
 مڈیانی امبارے بلے من تہنا ادا سنگ ء گپ ء اوں کہ منی بُن گپ سنگ انت کہ سنگ باز
 کار آمدیں چیزے۔ سنگ چہ زمین ء در کیت چہ کوہ ء در کیت۔ اے کوہ ہما و ہد ء کہ دنیا جوڈ
 بوتگ اے کوہ است انت ء است بوتگ انت۔

آر سٹو گوش ایت کہ زمین پیسیر ایک جاہ ڈک بوتگ۔ پدا ایک بلا سٹے بوتگ ء شنگنگ ء کوہ
 ہمے واستا جوڈ بوتگ انت۔ اگاں اے کار ء تہا شمار ردی یے گندگ ء آتک گڈاونی کستر ء
 پہل بکن ات ء سر پدی بدی ات۔

کوڑی سنگ

ادامن کوڑی سنگ ء بابت یک ء دو ہبر کنگ لوٹیں کہ کوڑی سنگ ء ء کوہی سنگ ء تہا پرک ء تپاوت چے انت ایشانی تہا پرک ء تپاوت آست ہے پرک ء کمیں زاہر کنگ لوٹیں۔ چو کہ شماوت بلوچ ات شماوت اے بابت ء مناچے گیش سرپد ء کہ شماشیوار ات۔ کوری سنگ سکیں مہکمیں سنگے، آپداریں سنگے پہ ہر کار ء کہ کار مرزے کنے۔

بالاچ گور گنج ء اے شعر ء کمیں بچار

”ننداں ء سوہان کناں تیراں

(گوں جگر دی آپ وار تگیں سنگاں)

کوری سنگ انچو ساپ انت کہ پہ تیر ء کارچ ء آدگے ازبابانی سوہان کنگ آسیل انت۔ کوری سنگ یک ء شری یے ایشی انت کہ ساپ انت۔ چہ تیر ء کارچ ء، سوہان کنگ ء۔ پد آدگے ازباب ہم ہے ساپیں کوری سنگ ء سراڈ کنگ بوتگ انت، چو کہ جنتر، دلوک، وانک، تانوک، سرچوپ ء بُن چوپ ء دگے بازیں ازبابے۔ چاکہ کوری سنگ مہکمی ء وتی دروروت انت رہت ء رہدگ انت۔ درکد ء کوہی سنگ ء کوری سنگ ء، برداشت قوت گیشتر انت، چوگشت کنے کہ کوری سنگ آپ ء سبب ء چو مہکم انت کہ آپ ء تہا انت یا کہ مدتے مدتے کور ء آپانی تہا بوہگ ء سبب ء اے سنگ جاندار مہکم بیت۔ یا کہ چوش بگش ء کہ Nature ء وتی مہربانی انت کہ ہے یگیں سورگ بیت ء یکے ریدگ

بیت، دنیاۓ بازیں بازیں چیزانی تہا پرک اُست بنت جاندار بہ بیت یا بے جان، انسان بہ
 بیت یا دلوت، اے گُدرت ء، وتی بادشاہی انت کوری سنگ سک کار مرز بو ہو کیس
 سنگے، بلوچ زندمان ء تہا ہما کار ء تہا گون انت کہ ایشی ء ز لورت انت، چوش کہ لوگے ء
 بندگ بہ بیت یاد یوالے ء بلوچ زندمان ء، تہا ہر کارانی کنگ ء سنگ کار مرز بیت۔

الماس

Diamond ایشء اردوء ہیراء عربیء ء بلوچی ء الماس گشنت۔ اے دنیاء

گران بہاءء زیب دار ترس سنگ انت۔ لبرز Diamond قدیم یونانی لبرز "Adamas" ء چے در اتلگ، ایشی معنا حقیقی، ناقابل ء تبدیل ء مہکم ء خالص انت۔

الماس ء سنگ دزہیں سنگانی بادشاہ انت۔ الماس سنگ ء (ذخائر) سدانی سال

پیسر ہندوستان ء دریائے کرشنا، پناری ء گوداوری ء کش ء گوراں دست کپتگ انت۔

گشنت کہ اے سنگ تقریباً 6000 سال پیسر ہندوستان ء مہذبئی (امور ء کندہ) کاری ء

ازباباں کار مرز بوہان انت۔ الماس ء نوکترس تراشگ ء پالشنگ ء سبب ء نوزدہمی

سدی ء بگرنون دانکہ ایشی ء طلب ء لوٹ گیش بوہان انت۔ چوناہا اے سنگ آپ رنگ،

گلابی ء آسمانی رنگ ء تہابیت ء اسپیت، مالٹائی ء سہرہیں رنگ ء تہاہم کیت بلے گلابی رنگ

چہ دُستیں رنگاں قیمتی انت۔ الماس قدرتی طور ء زمین ء چیر 100 میل جہل سکس گرمی

ء سبب ء ء دباؤ ء وجہ ء تیار بیت ء آتش فشان ء سبب ء زمین ء، سربر ء بُر ز ء آہان بیت

نڑیک ء آہان بیت۔ ہندوستانی اے سنگ ء مہذبئی مورتی اڈکنگ ء کار مرز کتگ ء مرچاں

اے سنگ ء آرائش ء زیبائش ء واسطہ کار مرز کننت۔

چشی چمکداریں اے سنگ کاربن ء سخت ء مہکم ترس قدرتی ادی قسے۔ سکس گرمی ء درجہ

ء گرمی ء C04090 یا F 73620 ء آپ بیت۔ الماس ء (سختی ء موہ سکیل) 10 ء

کثافت 3.5 تا 3.53 (گرام فی کیوبک سینٹی میٹر انت) الماس یک ء تہناہیں سنگ انت

کہ تہنایک (99.95% iliment cart جوڈ بیت۔ پے ہاترء ایشیء کیمیا ئی فار مولا
C انت۔

کوہء نور الماس چھیے؟

دنیا ئی نایاب تر یں الماس ء نام کوہء نور انت۔ اے و ہدء بر طانیہ ء بادشاہ ء
ملکیت انت ء ایشی ء قیمت اندازہ ء مطابق ء 10 ہزار ارب کلدار انت۔ اے کوہء نور
جنگ ء آزادی ء پیسر مسلمانانی ملکیت ء جہگیر بوتگ پدارند انگریزاں ایشی ء راگوں و تا
بُرتگ۔

دلگوش: من اے سنگ ء بابت ء سر پدی چہ نیٹ ء زرتگ

Horoscopeurdu.com

اشکرا نکی:

کسانیں ہر سنگ پہ اشکرا نکی کنگ ء زورگ بیت۔ چکلی سنگے۔ ڈگار ء گلہ یا کہ
 ارزن دان بوتگ ہے و ہدء آروچی ٹینگ نہ بوتگ ء دگے چشیں از بابے نہ بوتگ۔ آو ہدء
 کہ مرگ گندی می ڈگار ء تہا شنگ اتگ، نشنگ ء دانے وارنگ انت پدا مرگانی بال دیگ
 ء ہے سنگ چکل داگ۔ ڈگارانی سرا سر بیچک ہم مک کنگ بوتگ بلے انگہ کہ مرگ پاد نہ
 یتنگ انت گڈ ایک سادے رستگ ء سادے میان چو تور ء وڈاپتن کنگ گونپنگ کہ سنگ ء
 بداریت، ہے سادے راسنگ مان کنگ گڈا ہے سادے سرے دست ء کنگ، تزیینگ ء چکل
 کنگ ہے سنگ شنگ ء ہما مرگانی نیمگ کپتنگ۔

بینگو:

اے ہم یک سنگے ء پہ دستونک ء تہا کار مرز بیت، اے دو ذات ء تہا بیت یکے
 شینگ ء بیت ء دو می سنگ ء بیت۔

بُن چوپ ء سرچوپ:

بُن چوپ پتنین سنگے کہ آئی سرا پیش ء سادے گواز ء جتک ایر کن انت گوں
 سرچوپ ء چوپنت، سرچوپ دزاجیں ء ساپیں سنگے کہ پہ اشنانی چوپگ ء کار مرز بیت۔

بُن دام:

اے ہم یک درپے کہ چہ سنگ ء جوڑ بوتگ، بلوچاں وتی زگریں شیر کہ چہ
 دلوتاں دُشنگ ء ہے درپے تہا مان کنگ انت ء وتی شیر بادینگ ء بستگ کنگ انت۔

بوسوچ یا سُوچکی دان:

اے یک دڑپے کہ ایشی ء تہا بوہ سوتلگ ء مان کتگ ء اشکر سرا پر کتگ وتی لوگ ء زیارت ء کبرانی سرا ایر کتگ انت۔ ہمے بوسوچ ء دڑپ چہ سنگ ء جوڑ کنگ بوتگ۔

تانوک:

ہم سنگ ء بوتگ کہ وہد ء بلوچاں ہمے سنگ ء سرا وتی کول تانگاں ء تاپگ ء سرا پتنگ انت۔

تاپگ:

تاپگ یک پتن ء ساپیں سنگے کہ پہ نان ء پچگ ء کار مرز بیت، بز ال ایشی ء چیرا آس ء روک کن انت ء سرانانے پچت۔

تاکو:

اے یک سنگ ء مہرگے، ایشی ء پدا بینگوہیں مہرگ ء شم ء مان کننت ء دستونک ء جوڑ کننت تاکو سے رنگ ء انت۔ سیہ ناسی، اسپیت ء سہر ناسی۔

تلمل:

اے ہم سنگے، سنگ ء مہرگے، دستونک ء تہاکار مرز بیت۔ تلمل ء تہا پلاسٹک ء ہم کیت شیشگ ء ہم کیت ء سنگ ء ہم۔

دان چوپ ۽ چک:

دان چوپ ۽ چک ساپ ۽ دراجیں سنگے کہ اے پہ ٿہنی ۽ دگہ ۽ ۽ وڈیں بازیں
چیزے چوپ آنت، دان چوپ ۽ تہامان اش کنت ۽ گوں ۽ ۽ سنگ ۽ اے چیزاں چوپ
آنت۔

دیگ:

اے ہم یک سنگ ۽ درپے ایشی ۽ تہا دوگیں شیرمان کنگ ۽ وهد ۽ زمانگ۔ بلے
انویں وهد ۽ پوپل ۽ دیگ کار مرز بیت۔

ڈلوک:

ڈلوک دو سنگ آنت، یکے چیر ۽ یکے سر بر ۽ دوہیں تاہ پتن ۽ گرگ گرگ آنت،
چیر ۽ تاہ ۽ دارے مان بیت ۽ دوہیں لوڈ بنت، سر بر ۽ تاہ ۽ لمب ۽ پلے چن آنت ۽ دوہیں
تاہانی گر ۽ دان مان کن آنت، سر بر ۽ تاہ ۽ پل ۽ تہا دارکے مان کنت۔ ۽ دارک ۽
مک ۽ ڈلوک ۽ ترین آنت، داناں در شنت آنت، ۽ داروک ۽ نام دستگانی آنت۔ ڈلوک
ترپک نہ لوٹیت ۽ تینز کنگ نہ لوٹیت۔ وهد ۽ بلوچاں وتی دان ۽ ۽ سنگ ۽ سراڈل اتگاں۔

زہرد:

لبز Emerald فرانسسی زبان ۽ کھنیں لبز Smaradgos ۽ چہ جوڑ داتگ
ایشی ۽ مطلب شو نزیں سنگ۔ یک ہندی داستان گش یے ۽ حساب Emeralds سنگ ۽
درستان پیش سنسکرت زبان ۽ لبز Marakata ۽ تہا ترجمہ کنگ بوتگ آئی ۽ لبز مانا

مزن بو ہو کیس شو نرنگ انت۔ اے سنگ ۽ کارمرز کس اس 6 ہزار سال ۽ چے بو نگ ۽ انت۔ (4000 قبل مسیح)

عراق ۽ شہر بے بی لوآن ۽ نندو کیس مردماں اے سنگ عبادت ۽ واستہ کارمرز کنگ ۽ ہے مردماں اے سنگ بازار ۽ آؤرنگ ۽ بہا کنگ۔ مصر ۽ دمگاں ۽ مصر ۽ سرزمین ۽ چے ہزار سالوں چے اے سنگ کنگ بوگ ۽ انت ۽ زانتکارانی کنگ ۽ پدا اے سنگ ۽ اولی (دریافت) ہم چے مصر ۽ بوتگ زمر د ۽ سنگ الماس، روبی، نیلم ۽ پد چارمی قیمتی سنگ زمر د انت۔ اے مہر ۽ محبت ۽ حفاظت ۽ سنگے۔ اے سنگ ۽ رنگ شو نرنگ انت کہ وتی اسلی شکل ۽ انت۔ زمر د زیداریں ۽ قیمتی مہرگاں چے یکے۔ اے سنگ ۽ کیمیائی فارمولا۔ $Be_3 Al_2(SiO_3)_6$ انت ۽ فارمولا ماس 573.50 انت اے سنگ مہمکیس سنگاں چے یکے۔ اے سنگ ۽ مستریں وزنی سنگ ۽ وزن 171.6 گرام انت، کولمبیا ایک علاقے ۽ کوہ یے ۽ دراتنگ ۽ انڈیا ۽ آسٹریلیا ۽ چے چار دہمی صدی ۽ چے۔ اے وقت کولمبیا دنی وہدی ضرورت ۽ 50 دانکہ 95 درسد زمر د پیدا کنگ ۽ انت۔ پاکستان ۽ تہا سوات ۽ دمگاں چے دراتلگیں زمر د دنیا ۽ ساپ ترین زمر د زانگ بیت۔

Horoscopeurdu.com

زمر د: من چے نیٹ ۽ زرتگ ۽ بلوچی زبان ۽ رجانک کنگ۔

اسلی زُمرِ دِے پِچار

مروچاں زُمرِ دِے نقل اَنچو شاہتگی ءِ گوں تیار کنگ بوئنگ ءِ انت کہ اسلی ءِ ہم زیبائی یے ہتم کنگ۔ اسلی زُمرِ دِے سنگ ءِ مہم انت ءِ ایشی ءِ اندری حصہ قدرتی ناتوام انت۔ پے ہاترا لے سرجم ءِ واضح نہ انت، اگاں تو اے سنگ ءِ نژیک ءِ مکبر ءِ سراپچار ءِ گڈ ایشی ءِ تہا بے ترتیب ایں لکیر کسانین مان۔ (خاص پُشت ءِ نیمگ) ءِ نقلی زُمرِ دِے تہا لے خاصیت نیست انت۔ تراشگ چے پد ایشی ءِ لب باز جلو اہ ناک بنت۔

نقلی زُمرِ دِے عام شیشگ ءِ سراپتیار کنگ بیت ءِ قیمت یے کمتر انت ءِ گندگ ءِ سک جلو اہ ناک انت بلے نقلی ءِ تراشگ اسل ءِ وڈاساپ نہ انت، نقلی ءِ لب ساپ نہ انت۔ اسلی زُمرِ دِے پچار یکے ایش انت کہ اگاں روچ دیماوتی رنگے مٹ نہ کت گڈ ابراں اسلی یے اے مہرگ ءِ تنگہ ءِ ہار ءِ تہا مان کننت۔ ءِ مردین آدمانی سر ءِ تاج ءِ ہم مان کنگ بیت۔

(اے مہرگ ءِ چیزے سرپدی چہ نیٹ ءِ زورگ بوئنگ ءِ چیزے من چہ مردماں جست

زر قون:

زر قون عربی زبان ء لبزے زر ء گون ایشی ء مطلب ”زر دیں رنگ اے سنگ ء انگریزی Zircon انت۔ انچو کہ جر منی ء لبز Zirkon ء گون جو ڈا تک۔ زر قون یک نایا بیس سنگے زر قون ء باز رنگ انت مسال سبز، شونز، نارنجی، ناسی بو زست قیمتی رنگ ء مہرگ انت بلے اے رنگانی تہا سبزیں رنگ سک باز مشہور ء مقبول انت اے سنگ ء کیمیائی فارمولا 4 (ZrSiO₄) Zirconium Silicate انت۔

زر قون چار کیمیکلز، سیلیکا، میگنیشم، پلاٹینم، ء کیشیم ء گمک ء جوڑ بوتگ۔ زر قون ء (سخت پن ء موہ سکیل) 6.5 تا 7.5 انت ء الماس ء (سخ تپن موہ سکیل) 10 انت۔ اے سنگ دنیا ء گیشتر ملاکاں پیدا اک بیت۔ (Horoscopeurdu.com)

(زر قون کجا پیدا اک بیت)

جنوبی زرباری افریقہ، امریکہ، یوکرین، انڈیا، آسٹریلیا، برازیل، چین ء دگے ملاکاں ہم ایشی ء ودی بوگ ء نشانی انت بلے کم۔ قیمتی زر قون ء گیشتر پیدا اک بوگ ء جاہ ایشیا انت آدگے براعظم آں چے گیشتر ایشیا ء تہا زر قون پیدا اک بیت۔

(زر قون ء بابت ء چیزے سرپدی چہ نیٹ ء زر تک۔ چیزے چہ کماشاں۔)

Horoscopeurdu

زہر مہرگ:

اے سنگ ء مہرگے بلے من ہے گپّ پدا ہم گنگ لوٹاں کہ مہرگانی نقل باز انت مرچاں چو کہ پلاسٹک ء مہرگ ء شیشگ ء مہرگ بلے اے مہرگ ء اسل سنگے۔ اے

زہر مہرگ مردماں ہے ہاتر ادست ء کتگ انگشتری ء تہا کتگ کہ اگاں مردے تئی سرا
 زہر بیت ترا گندیت آئی ء زہر ہلاس بنت ء نرم وتی زہراں وارت۔ ایشی ء رنگ سیہ
 دیمیں شو نزارنت۔ اے شرک ء پالی چیزے۔ بلے مرچاں اے نایابیں چیز کم دست
 کپنت۔

جنتر:

چہ ڈلوک ء مستر انت۔ چہ سنگ ء جوڑ بو تگیں ہما ازباب انت کہ پہ دان ء
 دُرشگ ء کار مرز کنگ بیت۔ ایشی چیر ء تاہ ء گر ء دارے مان کننت ء سربری تاہ ء کش ء
 دارے مان کننت ہے دار ء دستگی گُشت اے پہ جنتر ء ترینگ ء ہاتر اکار مرز کنگ بیت
 ایشی ء بُرزی تاہ ء دپ دپ دینت ہے ہاک ء دپ دون ء تہا دان مان کننت۔ ہما جاہ ء
 کہ جنتر ایر کتگ ہما جاہ دون کتگ گولیں دونے کتگ کہ دان ء دُرشے دان کہ آرت
 بنت گڈامہ شنگ انت۔ جنتر ء چیری تاہ ء چیر ء پڑے مان انت پڈے تہا یک میھے مان انت
 آدوانی بستگ ء دستگانی ء سرا جنتر ترینگ ء دان دُرشگ۔ وہدے کہ جنتر گُنت بوتگ
 گڈاٹلوک ء سرا یا آسن ء سراٹک اتگ ء تیز کتگ۔

چم ترک:

چم ترک یک گولیں سنگ ء مہرگے، سیاہیں رنگے اسپیتیں ٹکے مان، ایشی ء
 زہگانی گور ء دینت کہ نزرے مہ لگیت۔ شانگ ء ہاترا ہم زہگانی گور ء داتگ کہ مہ
 شانیت۔

چٹنگ:

چٹنگ ہما سنگ انت کہ و ہدء زمانگ ء با کس نہ بو تگ ء ہمے سنگ میڈیننگ ء
آس بالیننگ۔ آس گرو کیں سنگے۔

چیدگ:

چیدگ لہتیں سنگ انت کہ کوہانی ٹل ء یادگے جاگہ ء بزرگے ء سر پہ سر کنگ
بنت۔ پہ نشان کنگ ء ہاتر ء اے سنگ سر پہ سر کنگ بنت۔ ہما جاہ کہ شوانگی دوار جاہے ء
مک کنگ بنت یا جنگ جاہے ء مک کنگ بیت، یا ہما کوہ ء سرا مک کنگ بیت کہ کوہ ء بُن ء
چٹکے بیت۔

مُرگ ء موش:

اے درمان سنگے کہ اے چرز ء سینگوٹ ء در کیت، اے سنگ ء چرز چہ تیاب
لمباں چریت بلے ہر چرز ء سینگوٹ ء مانہ بیت اے سنگ پہ شو مک ء ریش ء ہاتر اکار مرز
کنگ بیت۔ اے سنگ ء ہما مردم ء کہ شو مک ء ریش پر بیت گڈا ہے سنگ ریش ء دپ ء
ایر کنگ بیت ء کمئیں زورے پر دینت کہ ریش ء تہا ایر بہ کپیت، و ہدے کہ ریش ء
ٹنگ ء تہاروت گڈا دیمادوت روان بیت ء داں کہ ریش و ش نہ بیت اے سنگ در نیت
آردیں کہ ریش و ش بوت گڈاوت در کیت بلکیں سالے ء پد یا 2 سال ء پد ریش کہ و ش
بوت گڈا در کیت۔ اے سنگ گڈا ء جوئی دانے بیت ء ایشی ء رنگ تنگہ ء رنگ انت۔

مُر وارِد:

ایشی ء مُر وارِد گُشت، عربی ء ایشی ء لولو گُشت۔ دریائی سنگے مہر گے ء دروشم ء
 رانگ بیت، ایشی ء ٹنگے ہم پر ایشی ء رنگ اسپیت انت اے سہتانی تہاکار مرز بیت گولیں
 مہر گے لیٹو ء کسٹر انت مر وارِد دُر ء تہاکار مرز کنگ بیت، ہار ء تہاکر مرز کنگ بیت
 باز زیبا میں سنگے۔

گُٹوئی:

گُٹوئی یک سنگے، سنگ ء مہر گے ایشی ٹنگے پر انت، ایشی زہگانی گُٹ ء دینت،
 ایشی ء ہمے ہاتر از ہگانی گُٹ دینت کہ گُٹ پاد کانت بزاں گُٹولی گپیت (ٹانسر) پاد کانت
 ء زہگانی گردن کہ چوٹ بنت ہم ہے مہر گ ء زہگانی گُٹ ء دینت۔ اے دورنگ ء تہا
 است انت، یکے انگوری رنگ انت ء دوہمی سیاہ انت۔ ایشی ء دودانگ زورنت ء بندیکے ء
 کماہنت ء گُٹ ء کنت اے کہ ء لیٹوے ء مسٹر انت ء انچو لیٹو ء وڈا گول انت۔

مَر مَر:

ہداوند ء نعمتاں چے یک زبدا ریں نعمتے سنگ ء مَر مَر چے بلوچستان ء بُرزی
 دمگاں در کیت۔ پتیاں ء، وڈ ء، جُلی ء کوہاں در کیت، اے سنگ باز جلو انا کیں سنگے اے
 سنگ ء جلو انا کی ء ہر کس سر پد انت اے سنگ بلوچستان ء چے در کنگ بیت ء چین ء دیم
 دینگ بیت پاکستان ء سرکار اے سنگ ء بہانگ ء انت ء چین پد اے سنگ ء تراشیت
 وڈ وڈیں از باب جوڑ کنت گلدستہ، ٹائل، گلاس، جگ، پیالہ، (World Map) دنیا ء

نقشہء واستہ تراشیت یے، Extra پُرچنڈ، ءوگے سدانی ہساب ءازباب ہے سنگ ءسرا جوڑکنگ بنت ءپدا پاکستان ءء آدگے ملائی کرّابہاکنگ بنت۔

اے سنگ ءیک شری یے ایش انت کہ اے آدگے سنگانی وڈانہ تپسیت روچ ءگرمی انجو کہ آدگے سنگاں تپسیت انچو ایشی ءاٹا اے سنگ ءرنگ انگوری انت۔ اے سنگ ہر روچ ہزارانی ہزار ٹن ءہساب ءچہ سپلائی بیت چہ تپتان ءلوڈکنگ بیت ءکراچی ء آرگ بیت ءپدا کراچی ءچے چین ءدیم دینگ بیت۔

مریم:

اے سنگ سہتانی تہاکار مرز بیت، مُندرِیگ ءہار ءتہامان کنگ بیت، ایشی زہگانی گور ءہم دینت، اے سنگ باز جلو اناک انت ایشی ءرنگ زرد انت۔

مترہ سنگ:

اے یک کسانیں سنگے ایشی ءآپ پیٹیننت ءساہنت، ہے آپاں زورنت ٹپ ءریشاں ءداگاں پر کننت، اے سُچو کیں ٹپ ءداگ ءریشاں سرد کنت۔ اے سنگ چمکداریں سنگے ایشی ءرنگ کچا ہیں شونز انت ءباز قیمتی انت تہلگ والاء دکان ءبہا بیت۔

مرجان:

مرجان یک کہنیں جادوئی دریائی سنگے۔ اے سنگ ءانگریزی ءکورل، سنسکرت ءپردال، ءعربی ءفارسی ءمرجان گشنت، مرجان نازر کیں سنگے، اے سنگ باز رنگ ءتہا آست انت سُہر، زرد، سیاہ، اسپیت ءگلابی ء۔ اے سنگ چہ قارون ءدور ءچے کار مرز کنگ بوہگ ءانت۔ ہندو جنین آدم اے سنگ ءمہذبئی شرک ءپالانی ہساب

ءكار مرز كنت۔ مسلمانانى واستا اے سنگ باز مقدس انت پر چا كه اللہ تعالىٰ وقى نعمتانى ذكرء سورت الرحمن ء تها كنت گڈا بىست ء دومى (22) آيات ء تها اے سنگ ء ذكرء هم كنت۔ مرجان سنگ كىاشيم كار بونىٹ (CaCO3) انت۔ اے سنگ ء خاص كشش نقل 2.65 انت كثافت 2.6 تا 2.7 انت ء فرىكٹوانڈىكس 1.486 تا 1.658 انت۔ اے سنگ ء (سخت پن موه سكيل) 3.5 تا 4 انت اے سنگ ء بلوچى سهت ء زيورانى تها كار مرز كنت، چين ء تها ء انگشترى ء تها كار مرز بىت۔

(Horoscopeurdu.com)

نمرد:

نمرد يك سنگ ء مھر گے اے اٹوكيس وهدء نىست انت۔ اگاں كسے ء گورا به بىت گڈا آبراں جدى انت۔ اے مھر گ دستونك ء تها كار مرز بىت اے يك كسمے ء سبزے۔

نگينہ:

اے هم سنگے ايشى ء په سهتانى تها كار مرز كن انت انگشترى ء تها بىت۔ اے نايامىر سنگے اے هم يك سبزے بلے ايشى ء دورنگ است يے سھرىر رنگ ء، بىت دو همى سبزىر رنگ ء۔

وانک ۽ مُشتک:

وانک پتن ۽ ساپیں کوری سنگے، مُشتک یک گلڙ ۽ گونڊیں سنگے مُشتک هم کوری سنگے، اے سنگ پھوہ ۽ چشتم ۽ الگدار ۽ شکر ۽ سر و مگ ۽ ساہگ ۽ کار مرز بیت۔

ہر مہرگ:

وہد ۽ زمانگ ۽ بلوچ مرچی ہم ہماوڙانگ بیت۔ ہر جاہ کہ رگاماں گورنگ بلوچ ۽ ہمودازندگی کنگ۔ گدان بستگ دوار جاہ کنگ ۽ وتی مال ۽ دلوت والینگ انت۔ ہمے دلوتانی گٹ ۽ سر ۽ دیما مہرگ ۽ پلو ۽ پل ۽ شوشنگ پھ آجہیں ڏول ۽ دا بے سینگار، تگ ۽ پر کنگ انت ہمے مہرگانی تہایک مہرگے کہ اُشتر ۽ گور ۽ داتگ بلوچاں۔ یک سبزیں رنگ ۽ مہرگے ٹنگی یے، اے مہرگ مودر سنگیں سادے ۽ تہا کما تگ ۽ اُشتر ۽ گور ۽ داتگ انت ہمے مہرگ ۽ راہر مہرگ گوش انت۔ بزاں گٹ ۽ اُشتر ۽ سیلی ۽ مان بیت۔

ہند سنگ:

اے ہم کوئی سنگے چہ کوہ ۽ آرگ بیت اے ہم پھ کبر ۽ ہاتر ۽ کار مرز بیت۔ اے پتہیں سنگے۔ مردم کہ مریت مردم ۽ کہ کبر ۽ ایر دینت گڈا ایرہ دپ ہمے سنگاں ایر کنان بنت ہمے سنگانی سرا ایرہ ۽ دپ ۽ بند انت ۽ پدا مچی پونس یا کہ تگردے دپ دینت ۽ پداہا کے دینت ہند ۽ سنگ پتہیں بنت ہما کہ پتن بنت ہما سنگ ۽ زورنت ۽ ایرہ ۽ دپ ۽ دینت۔

بیرائیٹ:

اے قیمتی سنگے چہ کوہء درکنگ بیت باز سختیں سنگے۔ چریشی ء پوڈر جوڑ کنگ
بیت۔ برائیٹ سیمنٹ ء کارانی تہاکار مرز کنگ بیت۔ خضدار ء ڈن ء (واری) گونکہ
معدنیات ء پٹ ء پول بوتگ، اے علاقہ ء چار ملین ء ٹن ء معدنیات کچ ء کساس موجود
انت۔ یک چکاس ء برائیٹ کیاس پنچ ملین ٹن انت تنے وہدی سے (3) سہد ء بگرتاں
چار سہد میٹر ء زمین ء تہاپٹ ء پول بوتگ۔

(مُصنّف: محمد حسین بلوچ)

کتاب: بلوچستان ء جغرافیہ بلوچی زبان ء تاک نمبر 186)

سنگ:

سنگ ہما سنگ انت کہ پہ چیزانی (تور) کنگ ء ہاتراکار مرز کنگ بیت۔ وہدے
بلوچاں پیش ء شاہم ء (آمید) ء تہاہمے سنگ مان کنگ انت ء وتی چیز تور کنگ انت۔
اے سنگ عاین سنگ بوتگ انت۔

سروگدان:

پہ چہمانی ہاترا کہ سروگ ساٹگ گڈاہے سنگ ء دڑپ ء تہاکنگ بوتگ انت
اے دڑپ چہ سنگ ء جوڑ کنگ بوتگ۔ ایشی ء راسروگ دان گشتگ ء اے چوکسانیں
گمبوہیں درپے بوتگ مرچی باندا آسن ء شیشگ ء سروگدان آست۔

سنگِ استان:

سنگِ استان یک سیاہیں سنگے ساہیں، ایشی ء پچ یک آنے ہے آن ء گُشت
 کبیر، اے آن دراجی ء بچیلے بیت اے چو بردء، وڈیں آنے ہے آن ء سرا آپ
 پیٹینگ بیت ء ہے سیاہیں سنگ ء سرا شیکینگ بیت گوں شیکینگ ء ہے سنگ بُران بیت
 رچان بیت آرت بوہان بیت آپ ء شیکینگس آرت بوٹگیں سنگ ہوار بنت بز بنت۔
 چماں کہ دردنگ گڈا ہے سنگ ہواریں آپان ء شپنگ ء سر از رنگ ء چماں کنگ۔

سنگ ء ہدا / بگوان:

اے ہم سنگے کہ ایشی ء ہندو یا بُت پرست تراش انت ء وتی عبادت گاہ ء ایر
 کننت ء سجدہ کن انت ء وتی لوٹ ء مراداں چہ ہے سنگ ء چے لوٹنت۔ ہے سنگ ء وتی
 ہدازانت۔ ہندو مہذب ء تھا اے سنگ ء بلاہیں عزتے آست یک مزنیں بستارے
 آست۔ اے یک عام سنگے بلے و ہدے کہ تراشگ بیت ء مندر ء ایر کنگ بیت یا کہ وتی
 لوگانی تھا ایر کنگ بیت گڈا ہندو مہذب ء تھا ہے سنگ ہدا ء بستار ء زانگ بیت۔

سرونگ:

سرونگ یک درمان سنگے، حُدا ء داتگیں سوگاتاں چہ یک گران گذریں
 سوگاتے کہ پہ دیدو کاں علاقے ء جلو اہے، اے یک سیاہیں سنگے چہ بلوچستان ء بُرزی
 دمگاں ودی بیت۔ دگے بازیں نکاں ہم اے سنگ ودی بیت سعودی، انڈیا ء دگے بازیں
 نکاں۔

سرو مگ ء چم ء واستا کار مرز کن انت، ایشی ء کار مرز کنگ ء وڈ ء پیم اے وڈ ء
 انت کہ سرو مگ ء سنگ ء اولی سرا آپ ء تہا مین انت۔ پتنگے روج ء پدا آپ ء چے کش
 انت یے ء ایشرک ء دار ء زورنت سوچنت ء اشکر کن انت ء دودانگ شریشی جگے مان
 کن انت ء یک دانگے بادام ء تثنے جاؤ شیر یے مان کن انت ء تثنے آپین یے مان کن انت ء
 تثنے اروا ہے مان کن انت ء اشاں ساہنت ء یکجا گہ ء پدا اشاں گد گچ کننت ء تثنے
 مُر پڑویے ہم مان کن انت ء بس تیار بیت۔ پہ چم ء کنگ ء سرو مگ تہنا چم ء جلوہ ء واستا
 کار مرز نہنیت، چم ء نادرانی ء واستا ہم کار مرز بیت کہ چم گپت یا چم دور بیت ء تا جگیں
 ٹپ ء واستا ہم شر انت اگاں انسانے ٹپے بہ لگیت گڈا سرو مگ ٹپ ء مان کنگ بیت
 و ہدے کہ ٹپ ء راسرو مگ مان کت گڈا اے سیاہی ء رنگ ہچ براہلاس نہ بیت۔

سوہان سنگ:

سوہان سنگ کوری سنگے ساپیں سنگے۔ ہما سنگ کہ بلوچاں وتی ازباب تیز کتگ
 انت مسال۔ استرگ، تیر، کارچ ہے وڈیں ازباب تیز کتگ۔ تیر تیز کتگ انت اے
 سنگ ء سرا کہ ازباب سوہان کن انت، اے جگر دی سنگ انت۔ کوری آپ وار تگیں
 سنگ انت۔

بالاچ گور گنج ء اے شمر بچار

(ننداں ء سوہان کناں تیراں
 گوں جگر دی آپ وار تگیں سنگاں)

سلیمانی:

سنگ ۽ سلیمانی یک سنگے کہ اے سہتانی تہا کار مرز بیت۔ ایشی ۽ تہا دو قسم کیت کیے ۽ قیمت گزان انت۔ دومی ۽ قیمت کمتر انت۔ آکہ قیمتی یے آئی ۽ سنگ ۽ سلیمانی گوش انت۔ دومی کہ کم قیمتی یے آئی ۽ حقیق گوش انت۔ حقیق ہر رنگ ۽ تہا بیت۔ سنگ ۽ سلیمانی یک حقیق ۽ نسلے۔

سُہیلی:

اے سنگ ۽ مہر گے کہ ایشی ۽ گونڈیں زہگانی گور ۽ دینت۔ پے ہا ترا کہ سہیل ۽ استار و ہدے کہ در کیت گڈالاپ ۽ بیماری مہ گیپت۔ کبر ۽ شعر ۽ تہا کبر ۽ مات گشیت۔ آستینک سُہیل دیمپان کُتہ
 بیچ ۽ سُہیلیگے مہ گیپت
 ہے ہا ترا زہگان ہے مہر گ گور ۽ داتگ کہ لاپ ۽ بیماری مہ گیپت۔

شامرز:

اے سنگ سہتانی تہا کار مرز بیت۔ ایشی ۽ بابت ۽ یک مٹھ یے آست انت کہ اگاں ہر کس اے سنگ ۽ دست ۽ کنت، انگشتری ۽ تہا مان کنت گڈادیم ۽ مردم کہ آئی ۽ گندیت گڈاپہ آئی ۽ ہدوک بیت۔ اے اسپیتیں رنگے۔

شدر:

اے ہم یک نایا میں سنگ ۽ مہر گے۔ ایشی ۽ پے انگشتری ۽ پلو ۽ تہا کار مرز کن انت، سہتاں کار مرز بنت۔ اے فیروز ۽ وڈیں سبزیں رنگے۔

عقیق:

عقیق سنگ یک یونانی فلاسفرے ء سیمی یا چارمی سد قبل مسیح ء دوران ء دریائے Achates ء کرء گوراں چے درگینتنگ اے دریائے Dirillo انت ء اے اٹلی ء سسلی جزیرہ ء انت۔ ہے دریائے نسبت ء چے اے سنگ ء نام Agate بوت۔ مے دوستیں نبی حضرت محمد ﷺ ء حضرت علی ء ہم عقیق دست ء کنگ۔

اے سنگ روج ء الطراوا نلٹ برانزان ء نیوٹرل برانزانی تہا بدل کنت ء پدایشی ء انسان ء جسم ء تہا منتقل کنت ء ایشی ء چے جسم ء توانائی رسیت ء نادریانی دیماوشنگ ء قوت گیش مزن بیت۔ حقیق باز رنگ ء قسم ء تہا پیدا ک بیت بلے اے سنگ ء شوکی مردم گیشتر سہریں عقیق ء براں یمینی حقیقی ذرد حقیق ء سیاہ عقیق دست ء کنگ ء پسند کن انت۔

اے سنگ چینی Quartz کسم ء چے تعلق داروکیں سنگے فولادیں مہکمی ء اے سنگ سیلکا ء آتش گیریں مادہانی کُمک ء جوڑ بوتگ۔ عقیق ء (سخت پنکا موہ سکیل 6.5 تا 7) انت وہدے کہ اے سنگ ء (کثافت 2.58 تا 2.64 انت) گیشتر اے سنگ مزن مزنیں نگرانی حساب ء دست کپیت کہ ایشی ء رند ابر انت ء کات کنت ء تراش انت ء قابل ء کار مرز کنت۔ اے سنگ روج ء برانزاں وتی تہا دارگ ء صلاحیت داریت۔

(عقیق سنگ کجام ملک ۽ پیداک بیت؟)

عقیق ۽ سنگ برازيل ۽ ارجنٽينا، يوراگوئے، ميڪسيڪو، پولينڊ، بوٽسوانا، انڊيا، آسٽريليا ۽ آمريڪه ۽ (۽ يگون، آيريزونا، مونٿانا، ويومنگ، جنوبي ڏکڻا، ۽ مشي گن) ۽ موجود آنت پيداک بنت۔

چه نيٽ ۽ زرتگ

عقیق من بلوچي زبان ۽ رجانگ کتگ۔ اردو زبان ۽ چه نيٽ ۽ زرتگ من۔

فيروزه:

فيروزه يک سبز ۽ روگني چمڪدارين سنگه۔ اے سنگ دنيا ۽ كهن ترين سنگاں چه يڪه۔ اے سنگ ۽ نام پشڪه فيروزه انت كه اے گيشتر سبز يں رنگ ۽ انت۔ انگريزي ۽ ايشي Turquoise هے هاتر اگشت كه اے سنگ ۽ بنڊات انج ترڪي ۽ بوتگ پميشا اے لسبز Turk ۽ گول تشبيهه داتگ يا Turk ۽ نام ۽، سرازانگ بيت۔ اے سنگ چوناهه س رنگ ۽ بيت كه ايشاني تهه (فيروزي) چه دُرستان شرتر ۽ نامدار تر انت، سبزي مائل (حسيني) ۽ آسماني رنگ (رزاق) انت۔ اسلي فيروزه لوهه ۽ تانبه ۽ سبب ۽ مدام وتي رنگ ۽ بدل کنان

کنت برے گیمریت ء برے سک شر بوہان بیت برے رنگے تیز: بیت۔ برے نارمل
 Normal بیت۔ اے سنگ ء تب ء میل سرد ء ہشک آنت۔ اے سنگ ء تہا ہا ہیڈ ریٹ
 Hydrate، فاسفیٹ Phosphate، کوپر Copper، آرن Iron ء ایلو مینیم
 Aluminiam ہوا ر آنت۔ اے سنگ ء کیمیائی فارمولہ $(PO_4)_4$ ، CUAL،
 $(OH)_8 \cdot 4H_2O$ آنت اے سنگ ء توک ء Cryptocrystalline ء موجودگی
 ایشی ء توانائی ء مہمکی ء گیش کنت۔ اے سنگ ء (سخت پن کا موہ سکیل) 5 تا 6 آنت۔
 اے سنگ ء (کثافت 2.60 تا 2.90 آنت) فیروزہ سنگ کجام کجام ملک ء ودی بیت یا
 پیداک بیت۔ دُرستان چے پیش اے سنگ ایران ء صوبہ خراسان ء علاقہ مشہد ء چے
 درکنگ بوٹگ ء ہمے سنگ ء رازرنگ ء ترکی ء دیم داٹگ ء ایشی ء راساپ کتگ ء زیدار ء
 خوبصورتیں شکلے ء تیار کتگ۔ دُرستان چے شر ء جوان تریں فیروزہ ایران ء دست
 کپیت۔ ایشی ء ابید فیروزہ 3000 قبل مسیح ء مصر ء علاقہ سنائی ء چے درکنگ بوٹگ ء
 آنت۔ امریکہ ء شہر کلی فورنیا، کلور اڈو ء سانتا ء ہم اے فیروزہ سنگ دراہگ ء آنت ء چین
 ہم اے سنگ ء پیدا نشی علاقہ یے زانگ بیت ء ایشی ء ابید آسٹریلیا، افغانستان، انڈیا،
 نیپال، فلسطین، پاکستان، تبت، جرمنی ء ترکستان ء اے سنگ پیداک بیت۔

فیروزہ و پجّار، اسل و نقل

زیورانی تھا، بلکیں زیورات و دنیا و فیروزہ یک تاہیں سنگ انت کہ ہر سونار و دکان و جیولری و مارکیٹ و دست کپت کنت۔ بلے اسل و نقل و پجّار ہم ہژدری انت۔ اسل فیروزہ و پجّار ایش انت کہ اگاں ایشی و آس و گرمی و پاہار بہ لگیت ایشی و آپ ہشک بوہگ و سبب و مریت و رنگے سیہ تڑایت و ہیچ و ڈیں تیز آپ ایشی و اسر نہ کنت بلے چہ تیز آپ و ایشی و رنگ و اسر کپت کنت۔ نقلی فیروزہ و ہد و ہمرائی و وتی چمک و ہلاس کنت۔

(Horoscopeurdu.com)

کبر و شک:

اے یک عام سنگے بلے لہتیں کارانی و استہ کوری سنگ کار مرز بیت و لہتیں کار و استہ کوہی سنگ۔ بلے کبر و ہند سنگ بہ بیت یا کہ شک سنگ بہ بیت، اے دو کارانی ہاترا کوئی سنگ کار مرز گیش بیت کہ کوہی سنگ پتن انت و اوشتوک بیت نہ شتریت۔ کبر و شک ہما انت کہ کبر و سرون و یا کہ پادون و مک کنگ بیت مردین آدم و کبر بہ بیت یا کہ جنین آدم و اے سنگ ہر دوہینانی کبر و سرون و پادون و مک کنگ بنت۔

کچک:

اے یک دڑپے پیلا لہء وڈیں۔ اے چہ سنگء جوڈ کنگ بوتگ۔ وہدء مردماں
ایشیء سراوتی شیرانء چیر جتگء گش اِتگء دگے درپاں کتگ۔ اے یک کیلو یے
بوتگ چہ سنگء تراشگء جوڈ کنگ بوتگ۔

کموٹ / کسوٹی:

ایشیء کموٹ ہم گُشتنء کسوٹی ہم گُشتن۔ اے ہما سنگ اِنت کہ تِنگہء پچارء
کنناہین ایت، سُہرء چک کنگء کار مرز بیت کہ سُہر پھکیں سُہرے یا نہ سُہر اسلے یا
ملاوٹے۔

کتگ:

3، سے سنگ اِنت کہ اشاں تاپگء چیرء دیاںء تاپگء چیرء آسء روک
کننتء سر برے نان پچ اِنت۔ کتگ 3 عامیں سنگ اِنت، کتگ کوری سنگ ہم بوت
کتء کوہی ہم بوت کنت۔ اے 3 ہیں سنگانی کار ہمیش اِنت کہ تاپگء بدار اِنت بُرز بہ
کننت۔

کٹال:

اے سنگ دریائی کارء کار مرز بیت۔ مطلب اے سنگء ماہورانی چیرء بند
انت ٹنگی ایں سنگے ایشیء سوراخ لے پر اِنت ماہورء دارگء ہا ترا اے سنگء چیرء بند
اِنتء ماہورء دریاء رتیچ اِنت۔

کہریا:

یک و شبوہیں سنگے کہ پہ دستونک ۽ تہاکار مرز بیت، کہر بادو قسم ۽ تہا بیت۔ یکے وٹیں بوکنت دوہمی وٹیں بوہ نہ کنت۔ اے دوہیں پہ دستونک ۽ کار مرز بنت ۽ جیکی ۽ تہا ہم کار مرز بوتگ۔ جیکی سے کسم ۽، بنت، یکے تنگہ جیکی دومی نگرہ ۽ سیسی ہیر ۽ کلپیر ۽ پوپلی بیت۔ کہر بادو رنگ ۽، است، یکے الگدار ۽ رنگ ۽ انت ۽ دومی گواز ۽ رنگ انت۔

گسید:

اے چہ سنگ ۽ جوڈ بوتگیں مہرگے۔ اے دو قسم ۽ بنت۔ یکے ۽ گشت گسید ۽ دومی ۽ گشت گیل گسید، اے مہرگ دستونک ۽ تہاکار مرز بنت۔ گسید ۽ رنگ شکر و انت ۽ گیل گسید ۽ رنگ ہم شکر و انت بلے اسپیتیں رامے مان۔

گزرگ:

گزرگ یک کسانیں ۽ سیاہیں سنگے ایشی ۽ پہ پیگ ۽ سوچگ ۽، ہاترا چل ۽ بزاں آس ۽ کن انت پداپیگانی تہا دورے دیان کہ اے سنگ پیگاں بز بچیت۔

لڈی:

یک سنگ ۽ درپے کہ ایشی ۽ تہا نیمگیں روگن مان کن انت کہ اے نیمگیں روگن ۽ واستاچہ سنگ ۽ تراشتنگ ۽ اڈکتگ۔

گلک:

اے سنگ ۽ رنگ سہر انت، اے سنگ ۽ کسانیں چک ۽ ہمزاتی ۽ نادرائی کار مرز کن انت، ایشی ۽ تکلین انت ۽ ریشاں پر کن انت۔ اے ہمزاتی یک نادرائی یے

کسان کسانیں ریش آنت در کاہنت۔ اے سنگ ء آپ پیٹمین انت ء ٹیکین انت، آرت کن انت ء ریش ء پر کن انت ریش وش بنت۔

لال:

اے سگیں شرنگیں سنگے کہ پہ بلوچی سہت ء زیورانی تہا کار مرز بیت، چشکہ مند ریگ، ٹاسین ء چین ء چمکلی ء ایندگہ سہتانی تہا مان بیت۔ مرچی باندا ہر سنگ ء مہرگ ء نقل جوڈ کنگ بوہگ ء انت۔ لال ء باز رنگ انت چو کہ سہریں رنگ ء تہا بیت، ناسی، سیاہ، سبز، بلے اے رنگ مرچاں نقلی ء تہا پیدا ک انت۔

یا قوت:

یا قوت یک سہریں رنگ ء سنگے۔ ء ایشی ء سہر رنگی ء سبب ء ایشی ء گار نیٹ گشنت گار نیٹ Garnet قرون وسطی لاطینی لبز Garniture (اسم صفت۔ adj) ء چے ز رنگ ایشی ء، لبز انت معنا سہریں رنگ۔ رنگ ء شکل ء سبب ء اے سنگ ء را Pomegranate (انار) ء گوں تشبیہ داگ۔ سہریں گار نیٹ ء، کار مرز ہج ہزاراں سال پیسر بوہان انت ء پیدا ک انت۔

قدیم مصری اشی ء رسمی ء آرائشی سبب ء ء مکسد ء کار مرزے کن انت۔ قدیم رومی ہاں بزان روم ء مردمان اے سنگ ء انگشتری جوڑ کنگ ء دست ء کنگ بزاں انگشتریانی تہا کنگ ء اے سنگ ء بیپاری ہم کنگ۔ سہریں یا قوت ء مزین ذخائر قریباً شانزدہمی سدی ء بوہیمیآ (وسطی یورپ) ء چے در کنگ یا قوت سنگ ء چونہا قسم باز انت۔ بلے گیشتر سبزیں رنگ ء تہا پیدا ک انت کہ 1990 ء ء آخر ء ڈغا سکر ء در کنگ بوہگ۔

گانیٹ جواہرات ۽ ہماگڑانت کہ آئی ۽ 20 ۽ گیش کسم دست کپیت۔ اے 20 بیستیں
 کسمانی تھا 6 اہم ۽ باہیں کسم آنت (پاروپ) ایلمنڈائٹ، سپیسر نائٹ، گروسیولرائٹ،
 اینڈریڈائٹ، یوواروائٹ، ۽ راجواہرات ۽ حساب ۽ کارمرزبنت۔

(یا قوت چنت رنگ ۽ دست کپیت)

یا قوت سنگ باز رنگ ۽ تھا دست کپیت۔ زرد ۽ تھا بیت نارنجی ۽ تھا بیت، سبز ۽ تھا بیت،
 سہر ۽ تھا بیت ناسی ۽ تھا بیت، ۽ گلابی ۽ تھا بیت۔ بلے اے سنگ گیشتر سہریں رنگ ۽ تھا
 کیت آدگے رنگانی تھا باز کم دست کپیت۔ نایاب ترین یا قوت رونج ۽ روشنی ۽ سبز جنت۔

یا قوت ۽ سرپدی چہ نیٹ ۽ زرتگ (Horoscopeurdu.com)

پہ لیب ۽ گوازی ۽ سنگ ۽ کار مرز

پہ لیب ۽ گوازی ۽ بلوچاں سنگ ہم کار مرز کنگ آکجام لیب بوتگ انت؟ چون کار مرز کنگ انت؟ پہ درور من چے بلوچی لیب ۽ گوازی ۽ بابت ۽ چیزے لیب ۽ بابت ۽ گپ کناں۔

ہشتی / چونکی:

اے ہم سنگے کہ پہ ہشتی ۽ گوازی ۽ کار مرز بیت اے سنگ ۽ ماٹشاں (ہشتی ۽ سنگ) ہمے سنگ ۽ سراہشاں جن انت ۽ گوازی کن انت۔ اے سنگ یک ذرا جلیں ۽ ساپیں سنگے۔ گیشتر کوری سنگ پہ اے لیب ۽ زورگ بیت کہ ساپ انت۔ اے سنگ ہشتی ۽ پلانی در میان ۽ مک کنگ بیت۔

نوه گلاگی

پہ اے لیب ۽ ہم سنگ کار مرز کنگ بیت ۽ گڈگ ہم کار مرز کنگ بیت۔ اے لیب ۽ واستہ نوه 9 سنگ زورنت ۽ لکیر کش انت ۽ لیب کننت۔ منی پسند ۽ لیبے۔ دگے یک لیبے کہ آئی ۽ گشتنت (کلی) اے زالبولی لیبے۔ اے لیب ہم سنگ ۽ سراکنگ بیت۔ یک کسانیں گولیں ۽ پتنیں سنگے زورنت ۽ 8 مل کش انت ۽ ملاں چے ڈن اوشت انت ۽ ہمے سنگ ۽ ملانی تہا دوریے دینت ۽ لیب کننت۔ اے ہم کوری سنگے کسانیں۔ اے سنگ ۽ گگ گشتنت۔

دگے یک زالبولانی لیبے کہ آئی ء گُشنت (کُٹائی) پہ اے لیب ء ہم زالبوالان سنگ کار مرز کتگ۔ اے لیب ء تھا 10 کسانیں سنگ زورنت وتی دست ء سراچنڈ آنت ء دست ء پیشتی نیمگ ء ایر بنت۔ ء دوہمی زالبول ہے 10 ہیں سنگاں چے یکے نشان کنت ہے نشان کُتگیں سنگ دست ء چپیں نیمگ چے جہل ء مہ کپیت اگاں کپت گڈ استنگ ء بلے اے لیب ء وہ 10 ہیں سنگاں نام نیست اے آنچا ہیں کسانیں سنگ آنت۔

دگے یک لیبے کہ آئی ء گُشنت (پیٹو گرم) اے لیب ء 6 پتنیں سنگ زورنت سر پہ سر کنت ء 10 کدم ء پُشت اوشت ء بال ء (ball) ء سرا ہے سنگاں جنت ء سنگ کپنت اے مردم ء کہ سنگ جت آنت ء دور داتاں ہے مردم ء جلدی جلدی ء پدا ہے سنگ سر پہ سر کنگی آنت۔ اگاں دیرے کت ء سنگے سر پہ سر کت نہ کُتاں گڈ ادوہمی مردم بال ء چنت ء ہے مردم ء راجنت یے۔ اے بزاں سُتک۔

منت واری دانک

من اے بنگپانی سرا کہ ہرچ پٹ ء پو لے کتگ، ایشی ء سوب مندی ء منا کہ
ہر سر ء سوجے یا مکے کہ مردماں کتگ آہانی یک برے پدا من منت واراوں۔ اے
کارانی و استا اے مردماں منا مک کتگ۔

- 1- علی عیسیٰ
- 2- منظور بسمل
- 3- جمیل دیدار
- 4- حمل امین
- 5- محراب کلاچ ریکانی
- 6- عمر نور محمد
- 7- شکاری حسن
- 8- شکاری حنیف
- 9- صالح محمد
- 10- شبیر لال بخش
- 11- زاہد زرگر
- 12- مراد بخش سرنیگ دشت۔